

DREAM

Danish Research Institute for
Economic Analysis and Modelling

DREAM

Lønmodtagernes Dyrtidsmidler

Fremskrivning af antal medlemmer og formue i fonden
Lønmodtagernes Dyrtidsmidler

Jonas Zangenberg Hansen

Analyse

19. august 2022

www.dreamgruppen.dk

Forord

Siden 2015 har DREAM årligt foretaget en fremskrivning af medlemsbestand og formue i fonden Lønmodtagernes Dyrtidsmidler (LD), som hører under LD Fonde. Datagrundlaget er en samkøring af LDs medlemsregister med en række af Danmarks Statistiks personregistre for perioden 1981-2022. Medlemsbestanden i LD opgøres til og med april 2022.

I dette papir præsenteres Medlems- og formueprognose 2022. Fremskrivningen af medlemsbestanden baseres på den historiske udbetalingsadfærd blandt LDs medlemmer. Udviklingen i LDs formue afhænger dels af antal medlemmer og dels af den fremadrettede nettoforrentning af medlemmernes opsparing.

København, august 2022

Indhold

1.	Indledning	4
2.	Medlemmernes karakteristika	5
3.	Udbetalingsadfærd	10
3.1	Antal udbetalinger	11
3.2	Udbetalingsandele	14
3.3	Udbetaling ved tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet	16
3.4	Karakteristika på personer, som ændrer udbetalingstilbøjelighed	18
4.	Fremskrivning af medlemsbestand og formue	23
4.1	Fremskrivningsmetode og forudsætninger for fremskrivningen	23
4.2	Udvikling i medlemsbestand	24
4.3	Udvikling i formue	27
4.4	Sammenligning med fremskrivning fra 2021	29
5.	Fremskrivningsforudsætninger	31
5.1	Ordinær udbetaling	31
5.2	Udbetaling ved dødsfald	36
5.3	Afkast på investeringsformue	37
5.4	Skatterabat og omlægning til aldersopsparing	38
6.	Referencer	40
A.	Oversigt over efterløns- og folkepensionsalder	41
B.	Udbetalingstilbøjelighed	42
C.	Aldersfordelt fremskrivning	44

1. Indledning

Der udføres en undersøgelse af udbetalingsadfærd blandt medlemmer af fonden Lønmodtagernes Dyrtidsmidler. Desuden vurderes udviklingen i antallet af medlemmer og fondens formueudvikling fremadrettet.

Fonden for Lønmodtagernes Dyrtidsmidler (LD) blev oprettet i 1980 med det formål at forvalte de indefrosne lønreguleringer, som i slutningen af 1970'erne ikke blev udbetalt som løn, men i stedet blev indefrosset. Hensigten med indefrysningen var at lægge en dæmper på lønudviklingen for at begrænse prisstigningerne. De indefrosne beløb skulle i stedet udbetales som en pensionssum, når vedkommende forlod arbejdsmarkedet.

Et medlem af LD kan få sit indestående udbetalt som en engangssum, når medlemmet ønsker det, forudsat at medlemmet er fyldt 60 år (kaldet den generelle udbetalingsalder) eller af andre grunde er udbetalingsberettiget. Ved indgangen til 2022 havde LD 473.400 medlemmer, hvis formue havde en værdi af 31,2 mia. kr. I kapitel 2 gives en socioøkonomisk beskrivelse af LDs medlemmer per 1. januar 2022.

De seneste år har været præget af svingende afkast på aktiemarkedet. Efter en årrække med stabile positive afkast fik størstedelen af LDs dyrtidsmedlemmer i 2018 tilskrevet et negativt afkast til deres konto. I løbet af 2019 indhentes det tabte, og over året blev opsparingsværdi øget med 7,6 pct. i LDs store pulje LD Vælger. Udviklingen vender brat i foråret 2020, hvor COVID-19 pandemien i løbet af februar og marts gav et afkast på -10 pct. i LD Vælger. De følgende måneder rettede aktiemarkedet sig, og samlet for 2020 forøgedes opsparingsværdi med 2,5 pct. Det positive afkast fortsatte gennem 2021, hvorefter 2022 foreløbigt har betydet negativt afkast.

Negativt afkast og usikkerhed om udviklingen i økonomien påvirker antallet af udbetalinger fra LD. Da pandemien ramte Danmark i foråret 2020 var antallet af udbetalinger fra LD på sit højeste niveau siden 2013. I 2021 faldt antallet af udbetalinger til et historisk lavt niveau, som var lidt lavere end i årene 2016-2018. I de første fire måneder af 2022 observeres forholdsvis få udbetalinger på trods af negativt afkast på medlemmernes opsparing. Udbetalingsadfærd blandt medlemmer i LD betragtes i kapitel 3.

I kapitel 4 gives en fremskrivning af medlemsbestand og formue i LD. Fremskrivningen af medlemsbestanden baseres på den historiske udbetalingsadfærd blandt LDs medlemmer. I dette års grundfremskrivning fastholdes udbetalingsadfærden fremadrettet som i perioden 2016-2018. Dog korrigeres antallet af udbetalinger ved folkepensionsalderen for senere tilbagetrækning. Der laves desuden to alternative fremskrivninger, den ene med lidt lavere og den anden med lidt højere udbetalingstilbøjelighed end anvendt i grundfremskrivningen.

Udviklingen i LDs formue afhænger dels af medlemsbestanden og dels af den fremadrettede nettoforrentning af medlemmernes opsparing. Da LDs fremtidige afkast er usikkert, anvendes forskellige antagelser herom. Fremskrivningernes forudsætninger er yderligere beskrevet i kapitel 5.

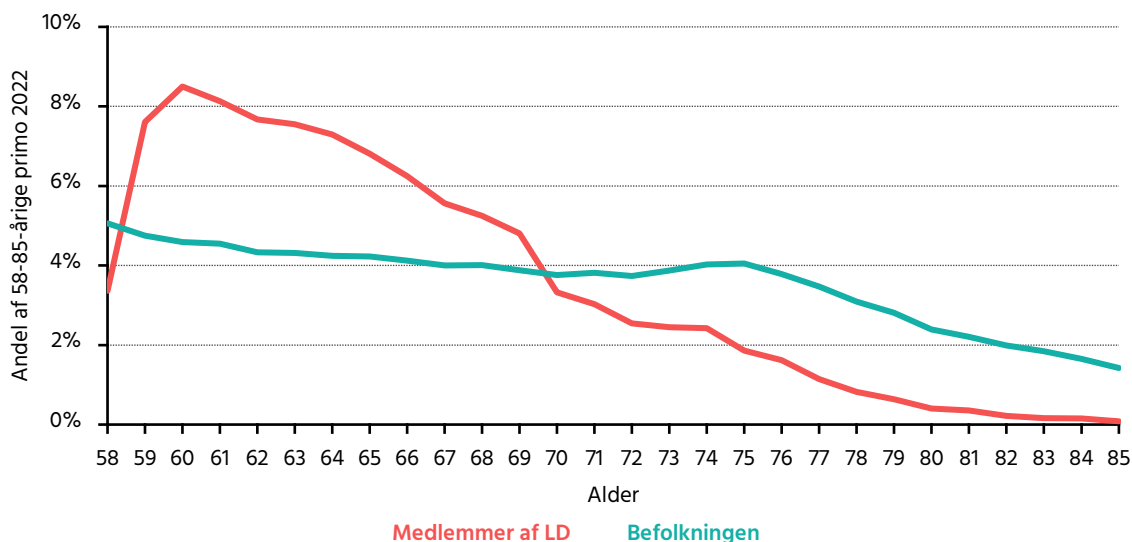
2. Medlemmernes karakteristika

Fire ud af fem medlemmer i Lønmodtagernes Dyrtidsfond er udbetalingsberettigede, idet de er fyldt 60 år. Omkring halvdelen af medlemmerne er fortsat erhvervsaktive, mens størstedelen af de resterende medlemmer er folkepensionister.

LD havde per 31. december 2021 473.427 medlemmer med en samlet formue på 31,2 mia. kr. I dette afsnit gives en beskrivelse af medlemmernes socioøkonomiske status. For at sætte tallene i relief sammenlignes hver statistik med de tilsvarende tal for hele befolkningen af 58-79-årige, som aldersmæssigt modsvarer LDs medlemmer, jf. Figur 2.1.

Opgørelsen af medlemsbestanden ved årsskiftet 2021/2022 omtales i denne undersøgelse som medlemsbestanden primo 2022. Medlemsbestanden ved månedsskiftet 30. april/1. maj 2022 omtales som maj 2022.

Figur 2.1
Sammenligning af alder for medlemmer af LD og befolkningen primo 2022

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

Alder og køn

Ni af ti medlemmer primo 2022 er udbetalingsberettigede (89,0 pct.), idet de er 60 år eller ældre, jf. Figur 2.2. Dette er en stigning på 8 pct.point i forhold til det foregående år. Medlemmer yngre end 60 år har generelt ikke haft mulighed for at hæve deres opsparing endnu.

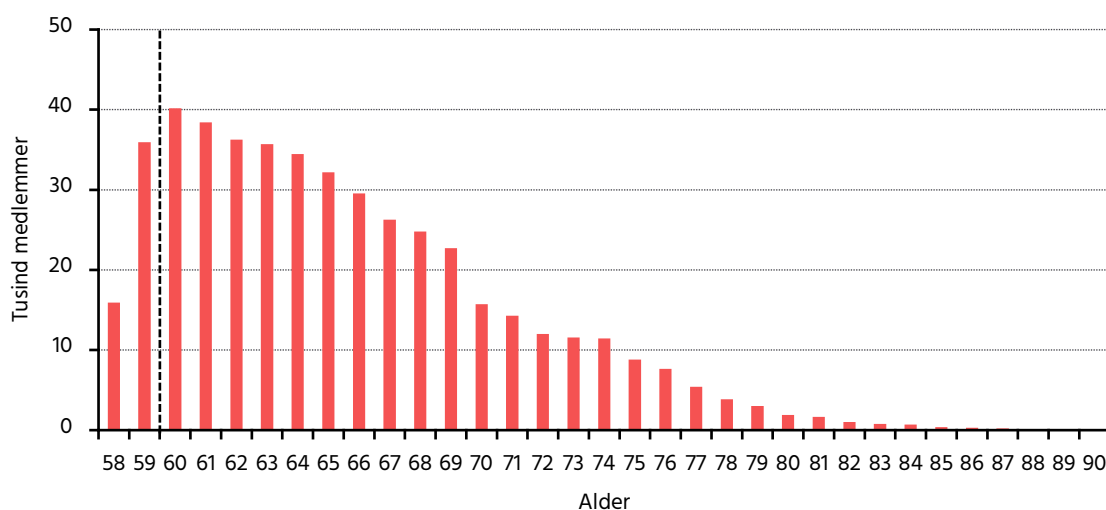
En del medlemmer hæver deres indestående ved den generelle udbetalingsalder, men der er fortsat relativt mange 60-64-årige, der beholder deres opsparing i LD. Ved 70 år sker automatisk udbetaling, hvis ikke medlemmet fravælger dette. Som følge heraf ses et fald i antal

medlemmer ved 70 år. 21,3 pct. af LDs medlemmer er i 70'erne og 80'erne. Dette er en stigning på 4,3 pct.point i forhold til primo 2021. Der sker ligeledes automatisk udbetaling ved 75 og ved 80 år. Derfor ses også forholdsvis store fald i medlemsbestanden i disse alderstrin.

Primo 2022 var gennemsnitsalderen på et medlem i LD godt 65 år og 6 måneder. Det gennemsnitlige medlem var næsten 12 måneder ældre end året før.

Kønsfordelingen blandt LDs medlemmer var en smule skæv i forhold til den samlede befolkning på 58-79 år. Således var 51,0 pct. af LDs medlemmer mænd og 49,0 pct. var kvinder. Det tilsvarende tal for den samlede befolkning i det valgte aldersinterval var 49,8 pct. mænd og 50,2 pct. kvinder.

Figur 2.2
Aldersfordeling blandt medlemmer af LD primo 2022

Anm.: Den stiplede, lodrette linje angiver den generelle udbetalingsalder, hvorfra medlemmerne kan vælge udbetaling.

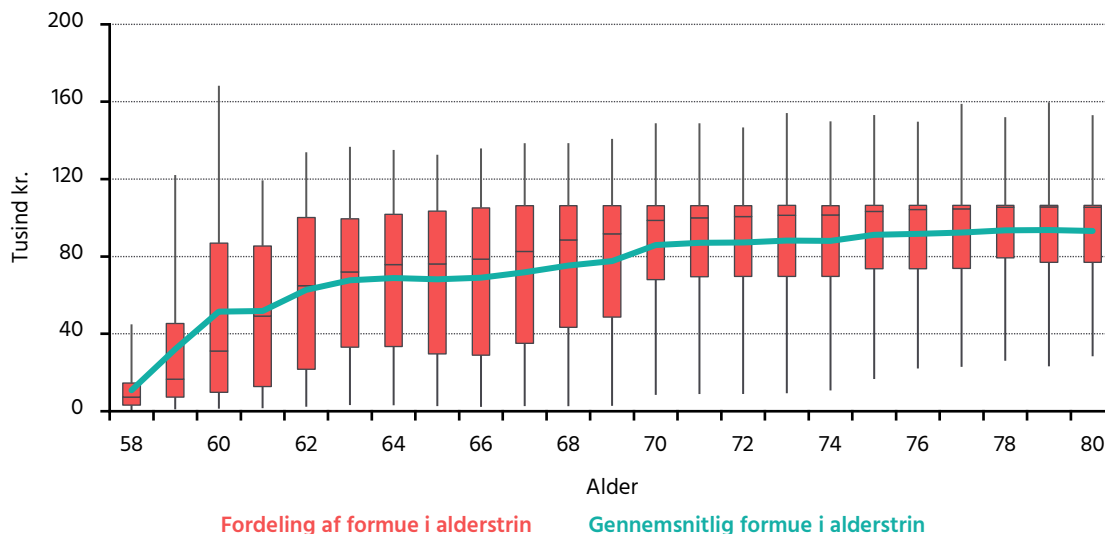
Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase.

Den aldersbetingede formue per medlem vises i Figur 2.3. Figuren viser dels den gennemsnitlige formue i hvert alderstrin og dels formuens fordeling inden for hvert alderstrin. I hver alder gælder det, at 50 pct. af medlemmerne har en formue i intervallet afgrænset af den røde kasse, mens 95 pct. af medlemmerne har formue i intervallet illustreret ved de sorte linjer. Stregen som deler den røde kasse angiver medianformuen, mens den petroleumsfarve kurve viser den gennemsnitlige formue.

De yngste medlemmer under den generelle udbetalingsalder har i gennemsnit en relativt beskeden formue. For medlemmer mellem 60 og 70 år øges den gennemsnitlige formue, hvilket sker som følge af, at medlemmer med et forholdsvis lille indestående hæver deres opsparing før medlemmer med relativt stor formue. Blandt de ældre ses formuer at være afgrænset af nogle over alder ganske konstante beløbsstørrelser (f.eks. er toppene af de røde kasser næsten ens). Dette skyldes, at mange medlemmer initialt opsparede samme beløb. Den del af medlemmerne, som permanent har valgt puljen LD Vælger, vil fortsat have ens opsparing i dag.

Figur 2.3

Fordeling af formue blandt medlemmer af LD primo 2022

Anm.: Forklaring af figur: Den røde kasses øvre og nedre grænse viser fordelings øvre og nedre kvartil (den 25. og 75. percentil), hvorved kassen indeholder halvdelen af alle medlemmer i alderstrinnet. Den røde kasse deles af en sort streg ved medianen (50. percentil). Skævhed i fordelingen vises ved, at strengen ikke er midt i kassen. Linjerne under og over den røde kasse angiver 95 pct. konfidensintervallet, dvs. 95 pct. af alle medlemmerne i alderstrinnet har en formue mellem beløbene afgrænset ved disse linjer.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase.

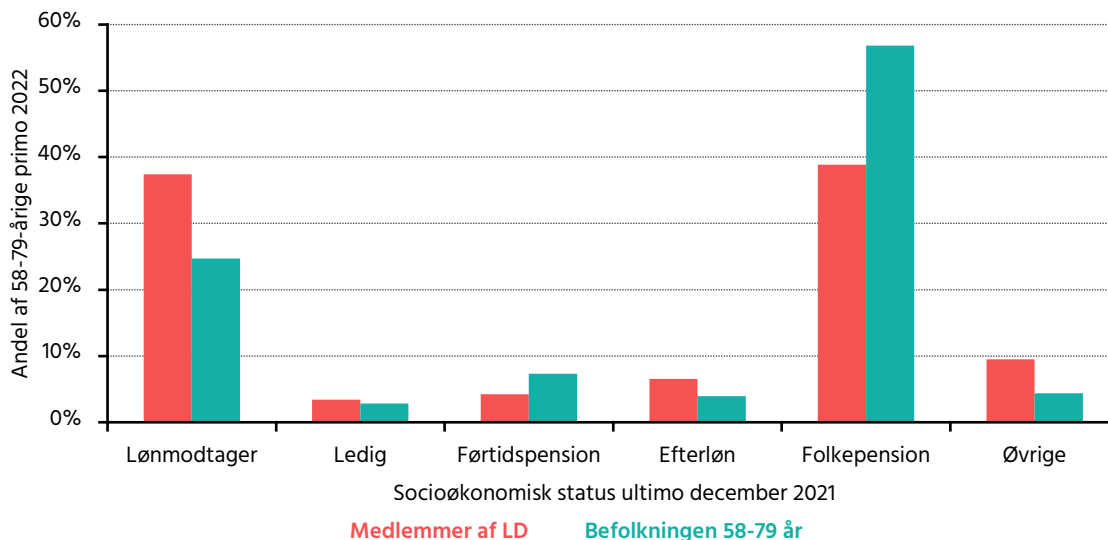
Socioøkonomisk status

Cirka 40 pct. af LDs medlemmer (40,8 pct.) var fortsat aktive på arbejdsmarkedet primo 2022, jf. Figur 2.4. Den største gruppe var lønmodtagere, mens en mindre andel var jobsøgende. Ledige er her bredt defineret som personer midlertidigt uden for arbejdsstyrken, dvs. ledige inklusiv aktiverede tillagt personer på kontanthjælp, sygedagpenge mv.

Folkepensionister og førtidspensionister havde i overvejende grad hævet deres LD-opsparring, og de udgjorde derfor en forholdsvis lille gruppe af LDs medlemmer i forhold til deres andel af den samlede befolkning. Knap 10 pct. af medlemmerne tilhørte gruppen 'Øvrige', som består af selvstændige, hjemmegående og andre, der var uden for arbejdsmarkedet, men ikke modtog en offentlig ydelse. Gruppen inkluderer også medlemmer af LD, som ikke havde folkeregisteradresse i Danmark, hvorfor arbejdsmarkedstilknytning ikke kan observeres. Sidstnævnte er hovedforklaringen på, at gruppen er større end i befolkningen generelt, idet befolkningen per definition kun indeholder personer bosat i Danmark.

Figur 2.4

Arbejdsmarkedstilknytning blandt medlemmer af LD primo 2022

Anm.: Ledige omfatter personer midlertidigt uden for arbejdsstyrken, dvs. (brutto)ledige tillagt kontanthjælp, sygedagpenge mv. Øvrige indeholder selvstændige, studerende, hjemmegående og folk, der ikke havde folkeregisteradresse i Danmark per 31. december 2021.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

Højest fuldførte uddannelse

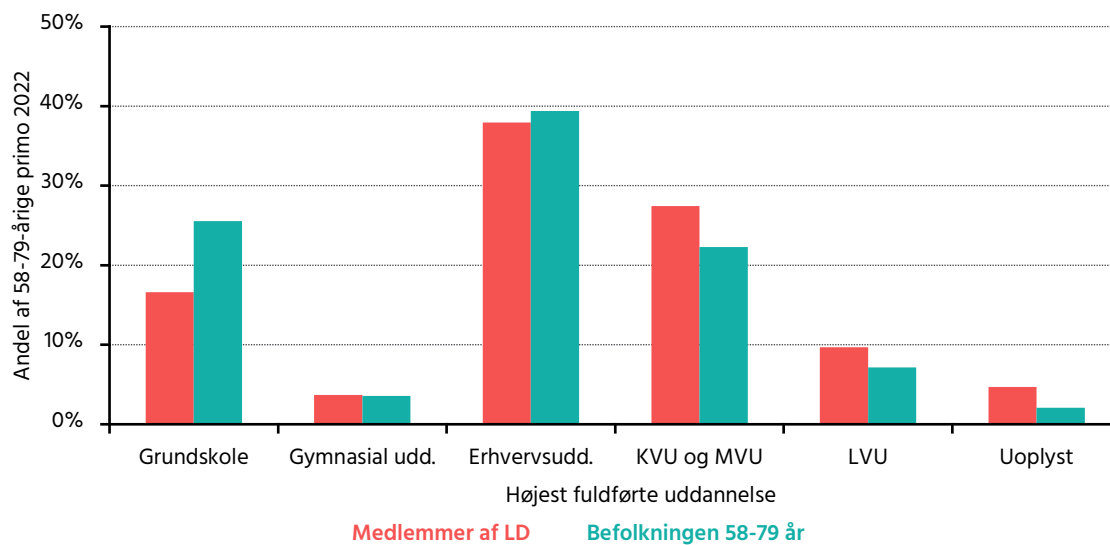
En persons uddannelsesniveau måles typisk ud fra begrebet "højest fuldførte uddannelse". Det indebærer en rangordning af uddannelser på en skala, hvor grundskolen rangerer nederst og en Ph.d. grad øverst. Den af en persons fuldførte uddannelser, som rangerer højest på denne skala, er udslagsgivende for personens uddannelsesniveau.

Når man betragter uddannelsesniveautet blandt medlemmer af LD ses det, at blandt dem med grundskole inklusiv 10. klasse som højest fuldførte uddannelse, var der færre LD-medlemmer end i den generelle befolkning, jf. Figur 2.5. Overordnet havde dette to forklaringer. For det første ses en tendens til, at ufaglærte og faglærte hævede deres indestående tidligere end medlemmer med en videregående uddannelse. For det andet udgjorde ufaglærte og faglærte en større andel af årgangene over pensionsalderen (i forhold til de udvalgte aldre under 65 år), og disse personer kan have hævet deres LD-opsparing i forbindelse med deres tilbagetrækning. Personer med en videregående uddannelse havde i højere grad beholdt deres LD-opsparing end den resterende befolkning.

Figur 2.5

Højest fuldførte uddannelse blandt medlemmer af LD primo 2022

Anm.: I figuren er anvendt følgende forkortelser for højest fuldførte uddannelse: KVVU=kort videregående uddannelse, MVU=mellemlang videregående uddannelse, LVU=lang videregående uddannelse.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

3. Udbetalingsadfærd

I årene 2018-2020 øges antallet af udbetalinger, da fonden i delperioder opnår ringe afkast. Særligt ved den generelle udbetalingsalder på 60 år og blandt de ældre medlemmer blev udbetalingstilbøjeligheden øget. I 2021 var antal udbetalinger derimod historisk lavt. I de første fire måneder af 2022 ses antallet af udbetalinger at være på niveau med 2021 på trods af negativt afkast i fonden.

I kapitlet betragtes udbetalingsadfærden blandt medlemmer af fonden Lønmodtagernes Dyrtidsmidler (LD).

Det årlige antal udbetalinger fra LD var forholdsvis konstant i perioden 2014-2017. Herefter steg antallet af udbetalinger i 2018 og 2019. Dette skyldes sandsynligvis, at fonden havde et negativt afkast i 2018. Dette øgede særligt antallet af udbetalinger sidst i 2018 samt umiddelbart efter udsendelse af årsbrev i begyndelsen af 2019. Ved udsendelse af årsbrevet blev alle medlemmer orienteret om forrentningen af deres opsparing i foregående kalenderår, hvorefter flere end normalt igangsatte udbetaling. I første halvår 2020 ses aktiemarkedets voldsomme fald i forbindelse med COVID19-pandemien at øge antallet af udbetalinger markant. Fra og med maj er udbetalingsomfanget dog faldet til samme niveau som de foregående år.

I 2021 sker et historisk lavt antal udbetalinger, som er cirka 1.500 lavere end det hidtidige lavpunkt i 2017. Den lave udbetalingstilbøjelighed skyldes sandsynligvis, at fonden set over hele 2020 nåede et positivt afkast, som medlemmerne orienteres om ved udsendelse af årsbrev i begyndelsen af 2021. Derudover ses pæne afkast gennem stort set hele 2021. Det høje antal udbetalinger i 2020 kan have dæmpet antallet udbetalinger i 2021, idet medlemmer som har planlagt udbetaling inden for en kort tidshorizont kan være mere tilbøjelige til at vælge udbetaling, hvis fonden opnår svagt afkast (udddybes nedenfor).

I begyndelsen af 2022 ses antal udbetalinger kun at være lidt højere end i samme periode foregående år. Dette på trods af, at fonden har negative afkast i perioden som følge af aktiemarkedets fald efter stigende inflation og usikkerhed om fremtiden efter krigen i Ukraine. Svagt afkast har tidligere haft tendens til at øge antal udbetalinger. At dette ikke er sket kan have sammenhæng med det høje antal udbetalinger i 2020.

Antal udbetalinger fra LD beskrives nærmere i afsnit 3.1, mens afsnit 3.2 betragter andelen af medlemmer i hvert alderstrin, der hæver deres opsparing.

Gennem de seneste år er de første mulige aldre for offentlig tilbagetrækning via efterløn og folkepension øget. Dette påvirker udbetalingsmønstret i LD, idet medlemmerne udskyder udbetaling til senere i livet, når tidspunktet for tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet udsættes. Gennem de seneste 10 år er udbetalinger til medlemmer først i 60'erne aftaget i takt med, at efterlønsalderen øges. Fra 2019 ses samme tendens for 65-årige, da folkepensionsalderen i perioden 2019-2022 øges fra 65 til 67 år. Udbetaling samtidig med tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet beskrives i afsnit 3.3.

I perioden 2018-2020 har negativt afkast og usikkerheden om aktiemarkedets udvikling særligt øget udbetalingstilbøjeligheden ved den generelle udbetalingsalder ved 60 og blandt de ældste medlemmer af LD. Stigningen ved 60 år kan henføres til udsendelse af brev til medlemmerne, som orienterer om muligheden for skatterabat. I 2021 og 2022 ser udbetalingsadfærden ud til at være faldet til nogenlunde samme niveau som i 2017, jf. afsnit 3.4.

3.1 Antal udbetalinger

I 2021 valgte cirka 29.500 medlemmer at forlade fonden, idet medlemmet fik sit indestående udbetalt eller flyttet til et andet pensionsselskab. Dette er det laveste antal udbetalinger observeret i fondens levetid, jf. Figur 3.1a.

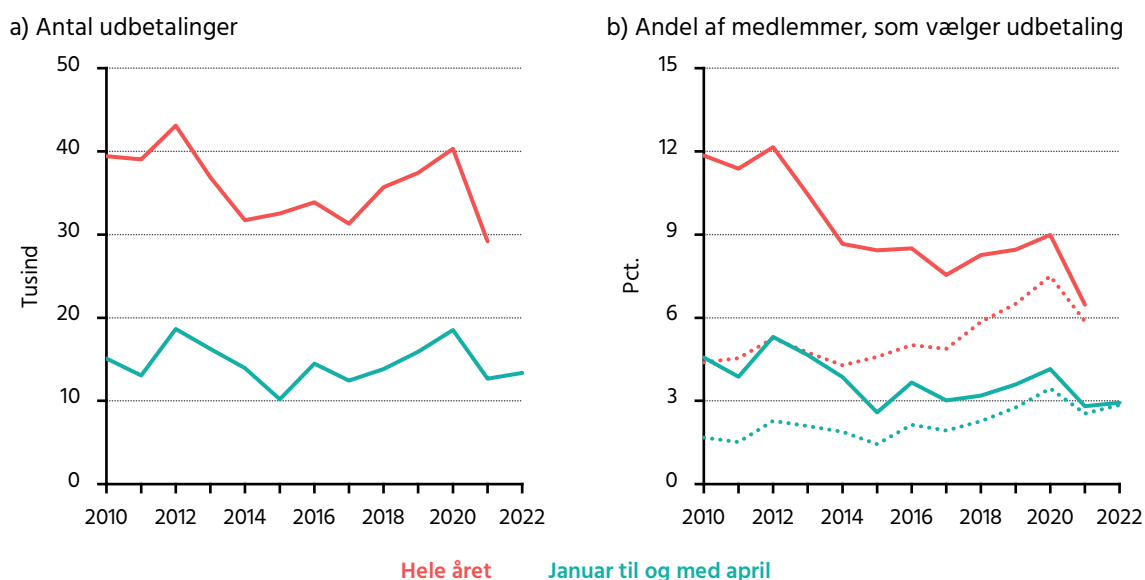
2021 var generelt et godt år på aktiemarkedet, hvorfor fonden havde pænt afkast. Dette kan have nedbragt antallet af udbetalinger. Herudover kan en hypotese være, at en del af ekstraordinært mange, som valgte udbetaling i 2020, alligevel planlagde udbetaling inden for en kort tidshorisont. Dårligt afkast kan få medlemmet til at vælge udbetaling, hvis vedkommende både planlægger at hæve opsparingen i nær fremtid og venter et fortsat negativt afkast. I så fald kan medlemmet se det som optimalt at hæve sin opsparing (givet vedkommendes forventninger til fremtiden). Såfremt mange medlemmer, som planlagde udbetaling inden for relativt kort tid, valgte udbetaling i foråret 2020, kan dette nedbringe antal udbetalinger i de efterfølgende år.

I 2020 var antallet af udbetalte konti fra LD cirka 40.500, hvilket var det højeste antal udbetalinger siden 2012. Her blev cirka 43.000 konti udbetalt. I perioden 2014-2017 svingede antallet af udbetalinger mellem 31.300 og 33.900 årlige udbetalte konti med laveste niveau i 2017.

Stigningen i antal udbetalinger frem mod 2020 skal ses i sammenhæng med, at LD i dag foretager udbetalinger til medlemmer i flere alderstrin, end det var tilfældet i 2012. I langt de fleste alderstrin ses andelen af medlemmerne, som vælger udbetaling, således at være betydeligt lavere i 2020, end det var tilfældet i 2012.

Det forholdsvis høje antal udbetalinger i perioden 2018-2020 kan sandsynligvis tilskrives, at LD opnåede et negativt afkast i 2018 samt i første kvartal 2020. Negativ forrentning kan medføre, at en stigende andel af medlemmerne vælger at få udbetalt deres indestående.

Figur 3.1
Udbetalinger

Anm.: I figuren til højre viser fuldt optrukne kurver antal udbetalinger til medlemmer på 60 år eller ældre sat i forhold til medlemsbestanden primo året i samme aldersgruppe. Stiplede linjer viser det samlede antal udbetalinger i perioden sat i forhold til medlemsbestanden primo året. Figuren indeholder alle udbetalinger inklusiv udbetaling ved dødsfald.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

Opnås et negativt afkast over et kalenderår, har det ligeledes effekt på antal udbetalinger i det efterfølgende år, hvor medlemmerne i årsbrevet orienteres om afkastet opnået i foregående kalenderår. Det negative afkast i kalenderåret 2018 vurderes således at være medforklarende til det relativt høje antal udbetalinger i 2019. Derimod ses negativt afkast i begyndelsen af 2020 ikke at øge antal udbetalinger i løbet af de første fire måneder af 2021. Dette kan sandsynligvis tilskrives, at der over hele kalenderåret 2020 opnås et positivt afkast. Medlemmerne tilskyndes derfor ikke til at vælge udbetaling ved udsendelse af årsbrev i 2021.

I de første fire måneder af 2022 ligger antal udbetalinger relativt lavt på trods af negativt afkast i perioden. Dette kan skyldes det høje antal udbetalinger i 2020, der som ovenfor beskrevet kan have dæmpende effekt på antal udbetalinger i de følgende år. Ved udsendelse af årsbrev i foråret 2023 skal medlemmerne sandsynligvis orienteres om et negativt afkast i 2022. Dette kan påvirke antal udbetalinger i opadgående retning.

Andelen af LDs medlemmer, som hæver deres opsparing i løbet af et kalenderår, var stigende i perioden 2017-2020. I 2020 fik cirka 7,5 pct. af medlemmerne deres opsparing udbetalt (den røde stiplede linje i Figur 3.1b). Dette er den højeste andel observeret inden for årtiet. Dette afspejler dog delvist, at en stigende andel af medlemmerne gennem perioden er udbetalingsberettigede, idet de er ældre end den generelle udbetalingsalder. I 2021 falder udbetalingsandelen til knap 6 pct., hvilket er på niveau med 2018.

Betragtes udelukkende udbetalingstilbøjeligheden blandt udbetalingsberettigede medlemmer (medlemmer på 60 år eller ældre), er denne efter et lavpunkt i 2017 steget frem mod 2020, så andelen i 2020 var en anelse højere end i årene 2014-2016 (den fuldt optrukne røde kurve i Figur 3.1b). I 2021 falder udbetalingsandelen til det laveste niveau observeret de senere år.

En forholdsvis stor andel af udbetalingerne fra LD ligger traditionelt i årets første fire måneder. Her udsendes årsbrev, der får visse medlemmer til at igangsætte udbetaling.

I de første fire måneder af 2021 og 2022 ses andelen af udbetalingsberettigede medlemmer, som vælger udbetaling, at være på et lavt niveau. Andelen er under 3 pct., hvilket er det lavest observerede niveau siden 2018, hvor 2,3 pct. valgte udbetaling i januar til april. I 2018 ses en stigning i antal udbetalinger sidst på året.

I de første måneder af 2015 ses antallet af udbetalinger at være forholdsvis lavt i forhold til omkringliggende år. Dette skyldes, at medlemmerne i dette år opnåede skatterabat, hvis udbetaling udskydes til efter 1. april.

Udbetalinger over året

Antallet af udbetalinger fra LD er størst i februar og marts måned, dvs. umiddelbart efter medlemmerne modtager årsbrev fra fonden, jf. Figur 3.2a. Årsbrevet øger opmærksomheden om ordningen, hvilket kan få visse medlemmer til at igangsætte udbetaling. Særligt hvis medlemmet samtidig oplyses om negativt afkast det foregående år, ses relativt mange at igangsætte udbetaling.

Information fra LD kan påvirke antallet af udbetalinger. Historisk har man således observeret, at breve, som orienterede medlemmerne om muligheden for udbetaling, havde stor effekt på, hvornår medlemmerne valgte at hæve deres opsparing, jf. Zangenberg Hansen og Stephensen (2015)¹. Lignende tendenser ses i de seneste år, jf. afsnit 3.4.

---

¹ Undersøgelsens resultater pegede på, at information fra LD kunne have stor effekt på medlemmernes udbetalingsadfærd. Da LD i efteråret 2004 stoppede med at sende breve, som orienterede om udbetalingsmuligheden, til de medlemmer, som fyldte 60 og 67 år, faldt udbetalingen i disse alderstrin betragteligt umiddelbart efter brevets

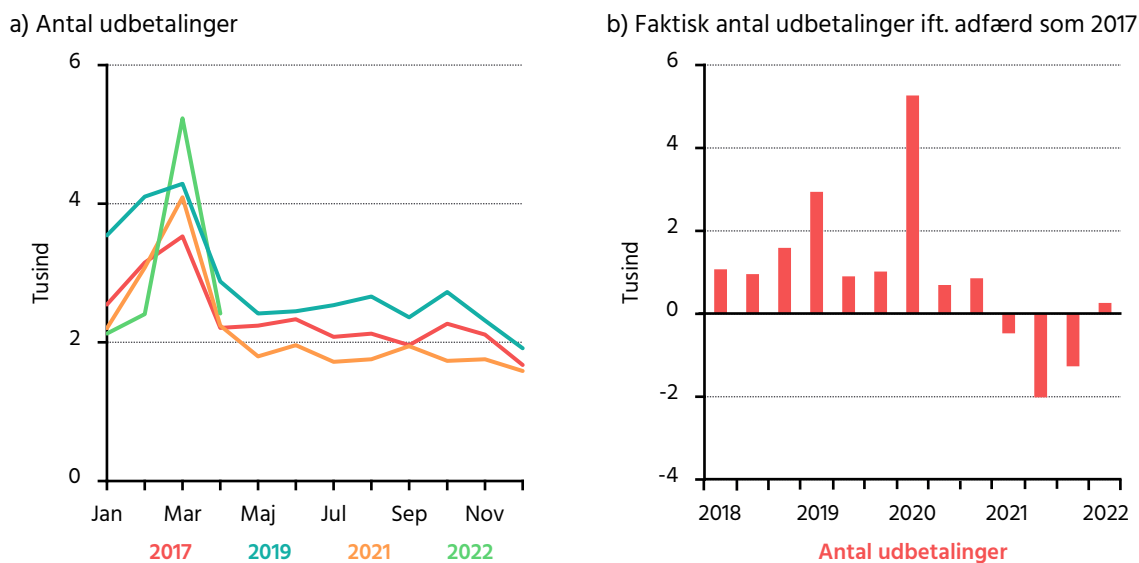
I den første del af 2022 har udbetalinger primært fundet sted i marts måned, mens der ses relativt få udbetalinger i de øvrige måneder. Som følge af aktiemarkedets markante fald i marts 2020 ses antallet af udbetalinger at være særdeles højt i denne måned. I april 2020 ligger antallet af udbetalinger på niveau med samme måned i 2019, og i den resterende del af 2020 var antal udbetalinger på niveau med de foregående år.

Fra 2018 indeles hvert kalenderår i tre perioder af hver fire måneder. Det vurderes, hvordan det faktiske antal udbetalinger i hver periode var i forhold til, hvad der kunne forventes, hvis medlemmernes adfærd observeret i samme periode i 2017 var videreført². Resultatet vises i Figur 3.2b.

I 2018 ses antallet af udbetalinger at være større end, hvis medlemmernes adfærd observeret i 2017 var videreført. Dette skyldes sandsynligvis, at 2018 var et vanskeligt år på aktiemarkedet, som medførte negativt afkast hen gennem året. De største tab kom dog sidst på året, hvilket sandsynligvis forklarer, at antallet af udbetalinger i årets sidste fire måneder var knap 1.600 udbetalinger større, end hvis 2017-adfærden var videreført.

Negativt afkast i 2018 forklarer formentlig også det forholdsvis høje antal udbetalinger i første fire måneder af 2019. Her orienteres medlemmerne i årsbrevet om det negative afkast det foregående kalenderår. I 2020 ses et særligt højt antal udbetalinger i marts måned. Efterfølgende aftager antal udbetalinger til samme niveau som de foregående år.

Figur 3.2
 Udbetalinger over året

Anm.: I figuren til højre er året inddelt i tre perioder, som hver indeholder fire måneder. Første periode angivet ved årstal på figuren indeholder januar til april, anden periode maj til august og tredje periode september til december. Figuren til højre viser forskellen mellem det faktiske antal udbetalinger i perioden fratrukket det fiktive antal udbetalinger såfremt medlemmerne havde haft samme adfærd som observeret i samme periode i 2017.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

ophør. I undersøgelsen udførtes en økonometrisk analyse, som viste, at orienteringsbrevet til de 60-årige historisk havde øget sandsynligheden for, at medlemmerne hævdede deres opsparing med omkring 50 pct.

² Beregningsmetoden til denne øvelse beskrives i afsnit 3.4.

Gennem 2021 ses færre udbetalinger end man skulle forvente, hvis 2017-adfærden for samme periode var gældende. I begyndelsen af 2022 var antal udbetalinger tæt ved 2017-adfærden. Dette skal ses i sammenhæng med, at alderssammensætningen blandt medlemmerne er forandret. Det faktiske antal udbetalinger i januar til april 2021 var således lidt større end i samme periode i 2017.

3.2 Udbetalingsandele

Udbetalingsandelen angiver, hvor stor en andel i hvert alderstrin, der hæver deres opsparing. Figur 3.3 viser udbetalingstilbøjeligheden for medlemmer på 60-65 år. Appendiks B indeholder tilsvarende figurer, hvor alle alderstrin mellem 60 og 80 år vises.

I 2021 faldt udbetalingstilbøjeligheden blandt LDs medlemmer særligt for to grupper. For det første hævede en mindre andel af nyligt udbetalingsberettigede deres opsparing. For det andet ses færre udbetalinger i alderstrin med automatisk udbetaling, hvis ikke medlemmet aktivt vælger at lade opsparingen forblive i LD (ved 70, 75, 80 og 85 år).

Stigningen i udbetalingsandelen for 61-årige mellem 2018-2019 og igen mellem 2019-2020 hænger sandsynligvis sammen med, at flere ses at hæve deres opsparing ved udsendelse af orienteringsbrev fra LD (nærmere beskrevet i afsnit 3.4). Da alderen i figuren er opgjort ultimo året, optræder en andel af de berørte personer som 61-årige.

I de første fire måneder af 2022 ses udbetalingstilbøjeligheden generelt at være på niveau med år 2021.

Ændringer i de lovbestemte tilbagetrækningsaldrer har afgørende betydning for udviklingen i den betragtede periode. Hovedforklaringen på den faldende udbetalingsandel til 60-årige i perioden frem mod 2015 skyldes således, at færre hæver deres opsparing samtidig med tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, idet overgang til efterløn ikke længere er mulig ved 60 år.

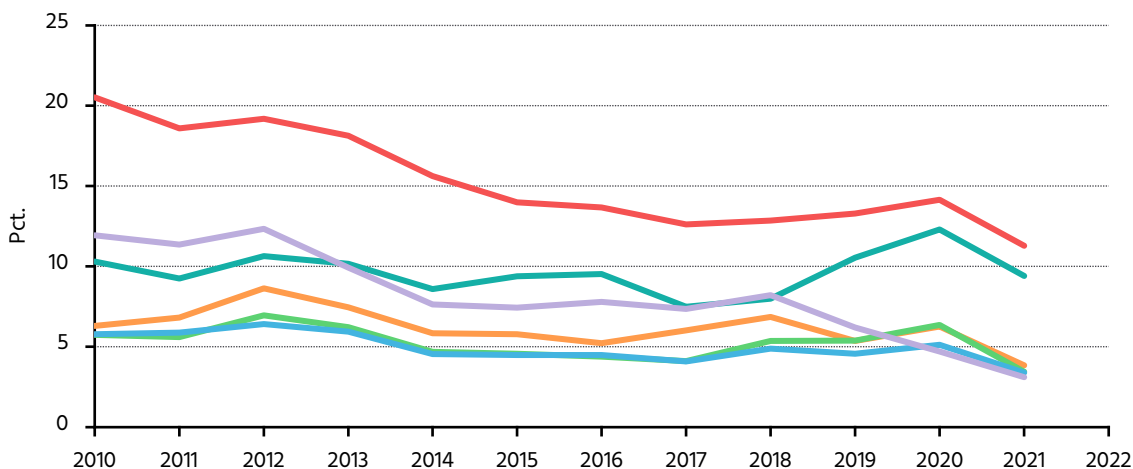
Af samme årsag ses udbetalingsandelen til 61-årige at aftage mellem 2015 og 2017. Faldet i udbetalingstilbøjeligheden ved 62 år frem mod 2019 kan ligeledes tilskrives, at overgang til efterløn ikke længere er mulig i alderstrinnet.

I 2019 og 2020 øges det alderstrin, hvor overgang til folkepension er mulig fra 65 til 66 år (kaldet folkepensionsalderen). Dette betyder, at kun en halv årgang overgår til folkepension i 2019. Andelen af LD-medlemmer, der som 65-årige hæver deres opsparing samtidig med tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, halveres som følge heraf. Dette medfører et fald i udbetalingstilbøjeligheden til 65-årige. Fra og med 2020 er overgang til folkepension ikke længere mulig ved 65 år.

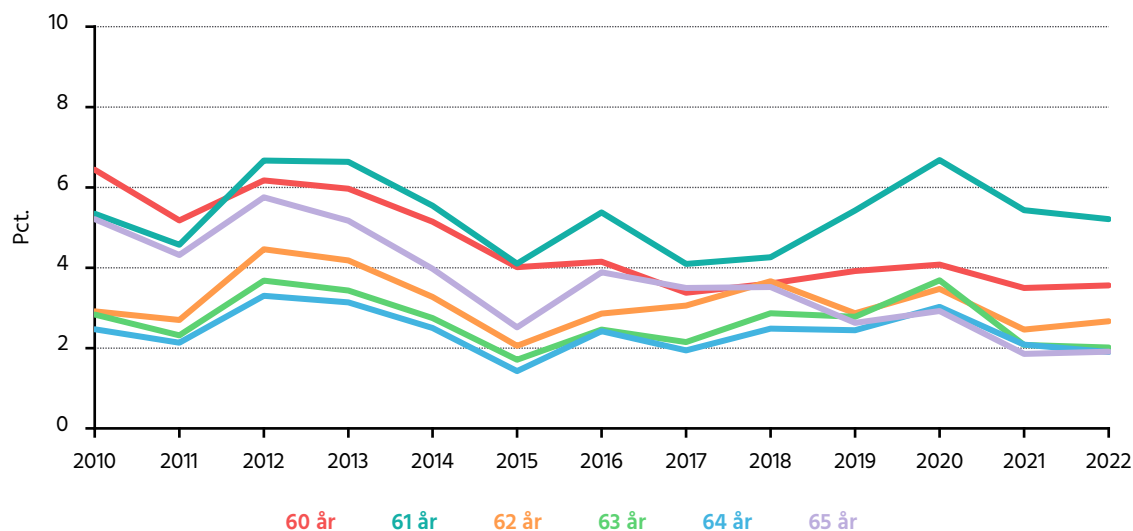
Sammenhængen mellem udbetalingstidspunkt og de første mulige aldre, hvor offentlig finansieret tilbagetrækning er mulig, beskrives nærmere i afsnit 3.3.

Figur 3.3
Udbetalingsandel

a) Hele året

b) Januar til og med april

Anm.: Figuren viser, hvor stor en andel af medlemmerne i et givet alderstrin (opgjort ultimo året), som hævdede deres opsparing i LD indenfor den givne periode. Udbetalinger som følge af dødsfald er ikke medregnet.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

Udbetalingsandel efter alder

Figur 3.4 viser udbetalingsandelen efter alder. Det ses, at der i 2020 skete en generel stigning i udbetalingstilbøjeligheden i de fleste alderstrin i forhold til 2017. I 2021 faldt udbetalingsandelen til et lavere niveau end i 2017 for de yngre udbetalingsberettigede medlemmer, mens udbetalingshyppigheden for de ældre medlemmer var på niveau med 2017.

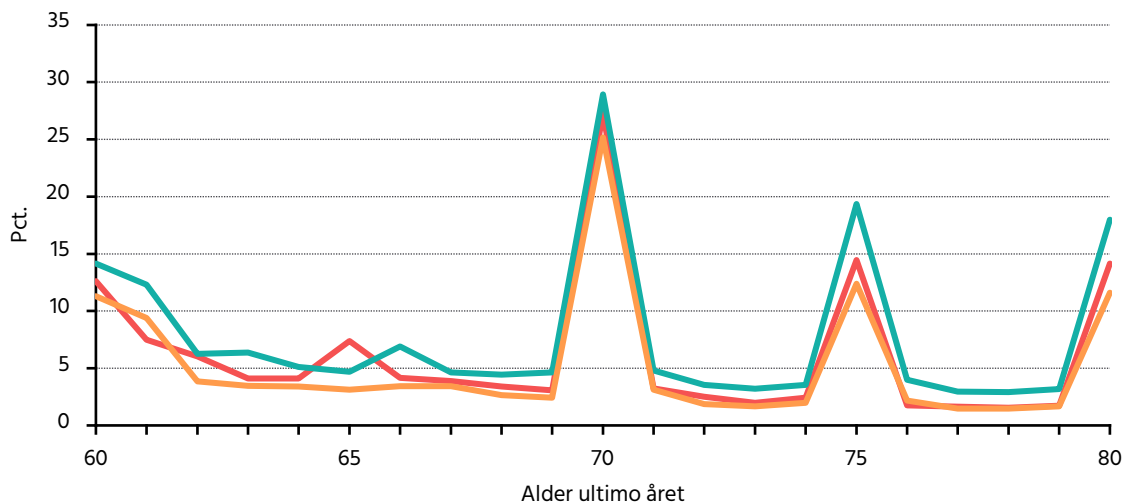
I de første fire måneder af 2022 ses udbetalingsadfærden for medlemmer yngre end folkepensionsalderen at være på niveau med 2021. At disse ikke i nævneværdig grad reagerer på svagt afkast kan skyldes, at de fleste planlægger efter en relativt lang udbetalingshorisont. For medlemmer over folkepensionsalderen ses en større tendens til udbetaling i 2022 end på samme tidspunkt i 2021.

I figuren nedenfor ses en klar effekt af ændret folkepensionsalder. Stigningen ved folkepensionsalderen på 65 år i 2017 forskydes udad i alder, når folkepensionsalderen øges.

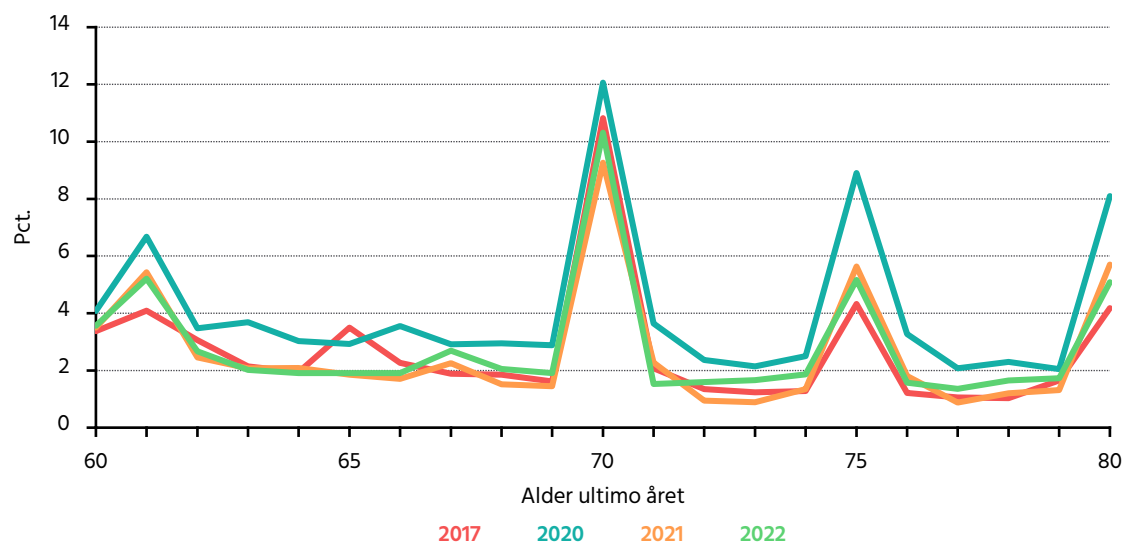
Figur 3.4

Udbetalingsandel efter alder

a) Hele året

b) Januar til og med april

Anm.: Figuren viser, hvor stor en andel af medlemmerne i et givet alderstrin (opgjort ultimo året), som hævede deres opsparing i LD indenfor den givne periode. Udbetalinger som følge af dødsfald er ikke medregnet.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

3.3 Udbetaling ved tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet

Siden 2014 er det alderstrin, hvorfra det er muligt at modtage efterløn, øget. Fra 2019 til 2022 øges ligeledes den første mulige alder for at modtage folkepension. Når alderen, hvorfra offentlig tilbagetrækning er mulig, øges, så påvirker det udbetalingsadfærd i LD, idet visse medlemmer hæver deres indestående samtidig med tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet.

Udbetalingstilbøjeligheden for 60-årige faldt svagt i årene 2010-2013 i takt med, at færre udnyttede efterlønsordningen allerede som 60-årig. I 2014 øges den første mulige alder for efterløn (kaldet efterlønsalderen) til 60½ år og i 2015 til 61 år. Herved falder andelen i disse alderstrin, som hæver LD samtidig med overgang til efterløn til nul. Få medlemmer fik tilkendt førtidspension, hvorfor andelen var svagt positiv.

Andelen af 60-årige medlemmer, som hæver deres opsparing og ikke samtidig trækker sig fra arbejdsmarkedet, er nogenlunde konstant gennem den betragtede periode.

For 61- og 62-årige tegnes samme billede: Andelen af medlemmerne, som hæver LD-opsparringen samtidig med offentlig finansieret tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet aftager mod nul, efterhånden som tilbagetrækning via efterlønsordningen ikke længere er mulig.

Fra 2019 øges også den første mulige alder for at modtage folkepension (folkepensionsalderen). Som følge heraf falder andelen af 65-årige medlemmer, som hæver deres opsparing samtidig med tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet. Der ses ingen modsatrettet bevægelse i andelen af øvrige udbetalinger, hvorfor øget folkepensionsalder må have udskudt udbetalings tidspunktet til senere i livet.

Figur 3.5
 Udbetalingsandel ved tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet

Udbetaling uafhængig af offentlig pensionsydelse

Udbetaling samtidig med offentlig pensionsydelse

Anm.: Figuren viser, hvor stor en andel af medlemmerne (Y-aksen viser andelen i pct.), som hævede deres opsparing i LD i løbet af det kalenderår vedkommende fyldte 60, 61, 62, 63, 64 eller 65 år. Udbetalingsandelen er opdelt efter, om medlemmet samme år trak sig fra tilbage fra arbejdsmarkedet, idet vedkommende begyndte at modtage en offentlig pensionsydelse.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

Tabel 3.1 indeholder de aldre, hvorfra overgang til efterløn og folkepension er mulig. Af tabellen fremgår, hvornår årgangene overgår til efterløn og folkepension. Der ses for eksempel, at kun en halv årgang overgår til efterløn som 60-årige i 2014. Dette medfører færre udbetalinger til 60-årige som ovenfor beskrevet.

Af tabellen ses det også, at kun en halv årgang overgår til folkepension som 65-årige i 2019. Tilbøjeligheden for at vælge udbetaling som 65-årig samtidig med tilbagetrækning halveres som følge heraf.

Tabel 3.1
Første mulige tidspunkt for offentlig tilbagetrækning

Fødselstidspunkt	Efterlønsalder	Folkepensionsalder	Mulighed for overgang til ydelse	
			Efterløn	Folkepension
År 1953, 1. halvår	60	65	1. halvår 2013	1. halvår 2018
År 1953, 2. halvår	60	65	2. halvår 2013	2. halvår 2018
År 1954, 1. halvår	60½	65½	2. halvår 2014	2. halvår 2019
År 1954, 2. halvår	61	66	2. halvår 2015	2. halvår 2020
År 1955, 1. halvår	61½	66½	2. halvår 2016	2. halvår 2021
År 1955, 2. halvår	62	67	2. halvår 2017	2. halvår 2022
År 1956, 1. halvår	62½	67	2. halvår 2018	1. halvår 2023
År 1956, 2. halvår	63	67	2. halvår 2019	2. halvår 2023
År 1957, 1. halvår	63	67	1. halvår 2020	1. halvår 2024
År 1957, 2. halvår	63	67	2. halvår 2020	2. halvår 2024
År 1958, 1. halvår	63	67	1. halvår 2021	1. halvår 2025
År 1958, 2. halvår	63	67	2. halvår 2021	2. halvår 2025
År 1959, 1. halvår	63½	67	2. halvår 2022	1. halvår 2026
År 1959, 2. halvår	64	67	2. halvår 2023	2. halvår 2026

Kilde: Egne beregninger på baggrund af gældende regler.

3.4 Karakteristika på personer, som ændrer udbetalingstilbøjelighed

I det følgende ses der nærmere på, hvilke aldersgrupper som særligt har ændret antallet af udbetalinger i 2020, 2021 og i de første fire måneder af 2022 i forhold til, hvad der kunne forventes, hvis adfærden observeret i 2017 var videreført³.

Harve LDs medlemmer i 2021 haft samme udbetalingsadfærd, som blev observeret i 2017, vurderes antallet af udbetalinger at have været i størrelsesordenen 33.100 (faktisk antal: 28.900). Ændret adfærd i forhold til 2017 skønnes således at have nedbragt antallet af udbetalinger i 2021 med cirka 4.200. Dette svarer til, at det faktiske antal udbetalinger i 2021 var

³ Sammenligningen foretages ved, at det faktiske antal udbetalinger i 2020, 2021 og i første fire måneder af 2022 sammenholdes med et fiktivt antal, som bestemmes ved at anvende udbetalingshyppigheder observeret i 2017 og multiplicere med medlemsbestanden henholdsvis primo 2020, primo 2021 og primo 2022. Herved opnås et skøn over antal udbetalinger i 2020, 2021 og januar til og med april 2022, såfremt udbetalingsadfærden observeret i 2017 fortsat var gældende. De anvendte sandsynligheder fordeles efter alder, køn og højst fuldførte uddannelse. I 2022 anvendes sandsynligheder for udbetaling i de første fire måneder af 2017.

cirka 13 pct. lavere, end hvis medlemmerne havde haft samme udbetalingsadfærd som observeret i 2017.

Absolut set faldt antallet af udbetalinger i 2021 - i forhold til, hvis udbetalingsadfærden fortsat var på 2017-niveau - mest for medlemmer på 62-66 år. Det fremgår af Figur 3.6c, som viser det faktiske antal udbetalinger i hvert alderstrin mellem 60 og 80 år holdt op mod det skønnede antal udbetalinger, såfremt udbetalingsadfærden havde været uændret i forhold til 2017. Faldet var særligt stort ved 65 år, hvilket kan henføres til den ændrede folkepensionsalder.

I 2022 ses de ældre at have øget udbetalingstilbøjeligheden i forhold til, hvis adfærden fra 2017 var videreført, jf. Figur 3.6f. Dette kan hænge sammen med det negative afkast i året.

At ældre medlemmer øger udbetalingstilbøjeligheden i større grad end yngre medlemmer, hvis LD opnår svagt afkast, var ligeledes tilfældet omkring finanskrisen i 2008-2009, jf. Zangenberg Hansen og Stephensen (2015). Dette kan skyldes, at disse medlemmer dels skal aktivt tilvælge at udsætte udbetalingen af LD, og dels har disse medlemmer sandsynligvis en kortere investeringshorisont, hvorfor usikkerhed om udviklingen på de finansielle markeder kan få visse medlemmer til at hæve deres opsparing.

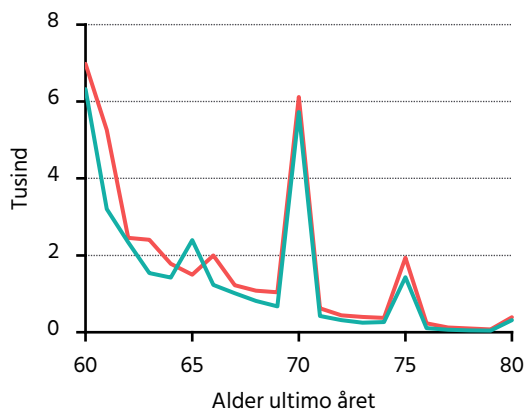
For personer på 74 år eller yngre var antal udbetalinger i begyndelsen af 2022 generelt på nogenlunde samme niveau som i 2017. Faldet for aldersgruppen 65-69 år skal ses i sammenhæng med den ændrede folkepensionsalder, som har fået visse medlemmer til at udskyde udbetaling. Som det ses i Figur 3.6e, så sker der i begyndelsen af 2022 særligt et fald i antal udbetalinger i forhold til 2017-adfærd ved 65 år, som var folkepensionsalderen i 2017. Der ses ikke en tilsvarende stigning i en senere alder. Dette kan formentlig tilskrives implementeringen af pensionsreformen, der tilsiger, at ingen årgang overgår til folkepension i første halvår 2022, jf. Tabel 3.1.

Overordnet set vurderes udbetalingsadfærden i begyndelsen af 2022 at være på niveau med 2017. Der ses mindre aldersforskydninger, så flere 61-årige i 2022 valgte udbetaling end under 2017 adfærd.

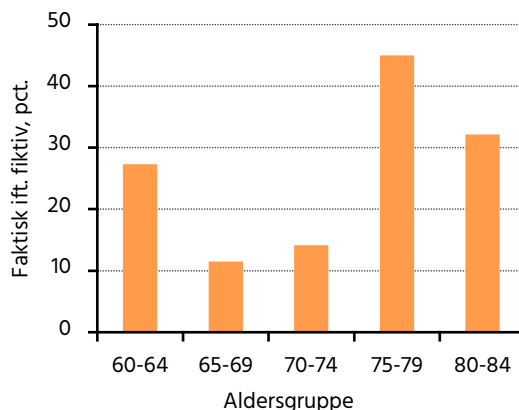
Figur 3.6

Aldersfordelt udbetalingsadfærd i forhold til, hvis adfærd observeret i 2017 var fastholdt

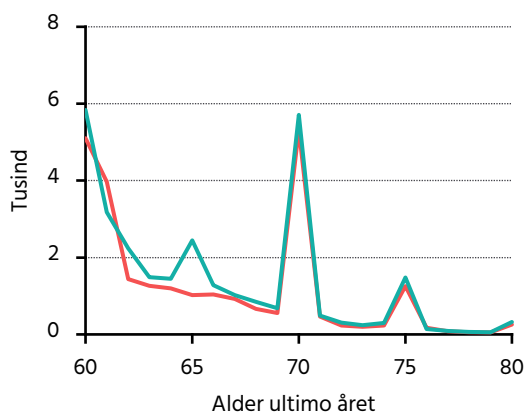
a) Antal udbetalinger 2020

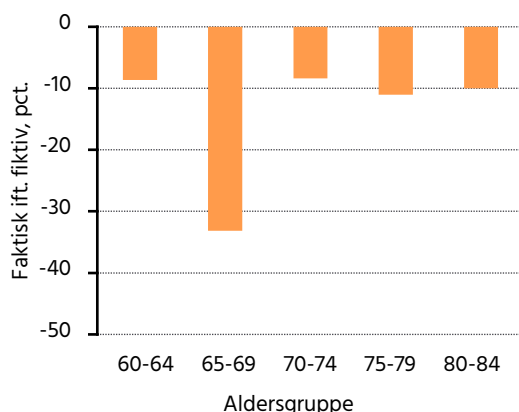
b) 2020 ift. 2017-adfærd

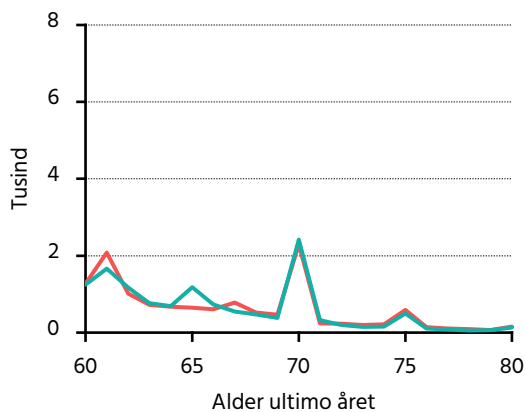
c) Antal udbetalinger 2021

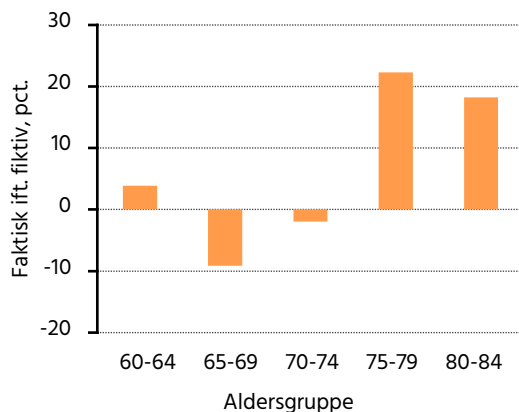
d) 2021 ift. 2017-adfærd

e) Antal udbetalinger januar-april 2022

f) Januar-april 2022 ift. 2017-adfærd

Faktisk antal

Fiktivt antal ved 2017-adfærd

Observeret i perioden i forhold til 2017-adfærd

Anm.: Figuren viser det faktiske antal udbetalinger i perioden sat i forhold til et fiktivt antal udbetalinger, som ville have været, hvis den observerede udbetalingsadfærd fra 2017 var gældende i den betragtede periode.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

Effekt af brev, som orienterer om skatterabat

Når et medlem fylder 60 år har vedkommende mulighed for skatterabat i 12 måneder fra vedkommendes fødselsdag. LD sender orienteringsbrev om skatterabatten til medlemmet cirka otte måneder efter pågældendes fødselsdag. Opnåelse af skatterabatten er ikke betinget på udbetaling af medlemmets indestående, og skatterabatten trækkes automatisk, hvis ikke medlemmet frabeder sig dette.

Det er tidligere påvist, hvordan udsendelsen af disse orienteringsbreve efter al sandsynlighed øger antallet af udbetalinger fra LD, jf. Zangenberg Hansen (2021). Der ses således en tendens til, at lidt flere medlemmer vælger udbetaling i månederne umiddelbart efter, de orienteres om muligheden for skatterabat.

For at få en ide om, hvordan orienteringsbrevet om skatterabat har øget antallet af udbetalinger fra LD de seneste år, betragtes medlemmer født 1957-1959. Disse medlemmer havde mulighed for at opnå skatterabat fra deres 60 års fødselsdag og de efterfølgende 12 måneder. De betragtede medlemmer fyldte 60 år mellem 1. januar 2017 og 31. december 2019. Herefter fulgtes medlemmet 24 måneder frem (hvis muligt) for at se, om vedkommende igangsatte udbetaling eller ej.

For at illustrere sammenhængen med udsendelse af orienteringsbrevet om skatterabat opdeles udbetalingerne efter, hvor mange måneder der gik, fra medlemmer fyldte 60 år, til udbetaling af LD-opsparingen fandt sted. I data kan udbetalinger til og med december 2020 observeres. Dette giver mulighed for at følge årgangen født i andet halvår 1959 i 12 måneder efter deres 60 års fødselsdag, årgang 1959 første halvår i 18 måneder og ældre årgange i 24 måneder.

Udbetalingshyppigheden i hver måned i op til 24 måneder efter 60-års fødselsdagen er vist i Figur 3.7. Omkring 10 pct. af årgangene hæver deres opsparing umiddelbart efter medlemmet fyldte 60 år. Andelen falder herefter drastisk, og måneden umiddelbart efter 60 års fødselsdagen vælger cirka 1,5 pct. udbetaling. Ved 2-3 måneder skete et yderligere fald, hvorefter antallet af udbetalinger var stort set konstant frem til måned 7 efter 60-års fødselsdagen.

Der ses en stigning i andelen, der fik opsparingen udbetalt 8-11 måneder efter deres 60-års fødselsdag. Det vurderes, at denne stigning sandsynligvis kan henføres til udsendelsen af orienteringsbrev om skatterabat. Størstedelen af medlemmerne, som valgte udbetaling efter otte eller ni måneder havde således modtaget brev fra LD mindre end én måned inden udbetalingen foregik⁴.

Det er bemærkelsesværdigt, at stigningen i måned otte til elleve er noget større for årgang 1958-1959. Disse årgange fylder 60 år i perioden 2018-2019, men da der går et stykke tid efter 60-års fødselsdagen (mindst otte måneder) og mange er født senere end april måned, så vil udbetalinger truffet otte til elleve måneder efter fødselsdagen først finde sted i 2019 samt 2020.

Dette betyder, at stigningen efter udsendelse af orienteringsbrev observeret for årgang 1958 samt 1959 har øget udbetalingstilbøjeligheden for 60- og 61-årige i 2019 og 2020. Det ses, at hele stigningen i udbetalingsadfærden for disse årgange sker i månederne umiddelbart efter udsendelse af orienteringsbrevet om skatterabat. Dette er en kraftig indikation af, at brevet tilskynder nogle medlemmer til at vælge udbetaling. For personer født i andet halvår 1959 ses også en mindre stigning i udbetalinger mellem 2-7 måneder efter 60-års fødselsdagen.

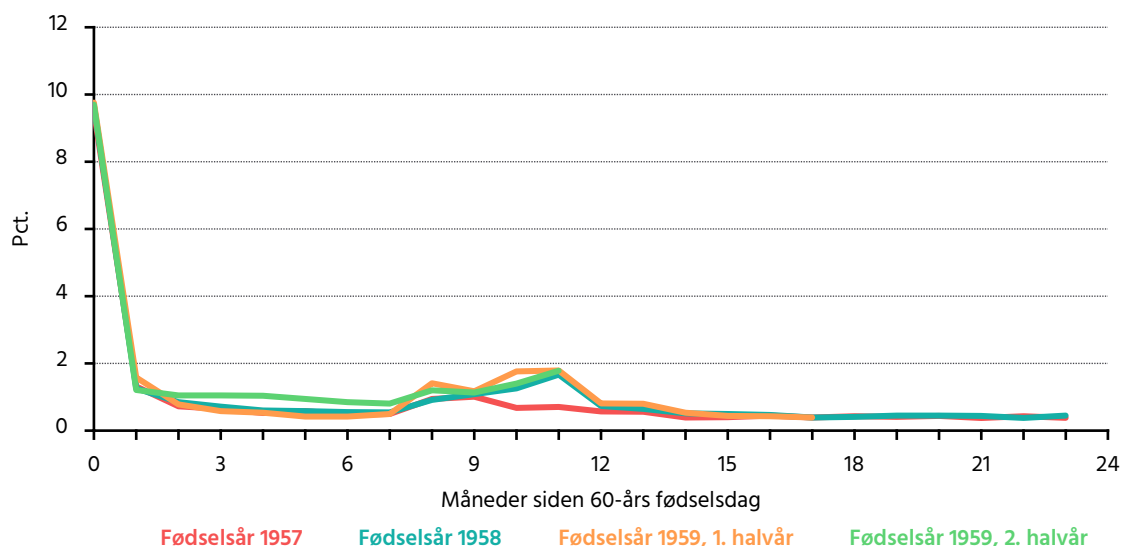
---

⁴ At medlemmet modtog brevet op til én måned før udbetaling betød, at vedkommende havde igangsat udbetaling inden for cirka to uger efter brevets modtagelse, da det typisk tager omkring 14 dage fra et medlem beder om udbetaling, til vedkommendes konto i LD rent faktisk udbetales.

Formodningen underbygges af, at udbetalingsandelen for årgang 1958 og halvårgangen født i første halvår 1959 efter 12 måneder aftager til tilnærmelsesvis samme niveau som udbetalingsandelen for årgang 1956-1957. Faldet ligger på præcis samme tidspunkt som muligheden for skatterabat frafalder.

Idet udbetalingerne finder sted et godt stykke tid efter medlemmet er fyldt 60 år, vil udbetalingen for en del medlemmer finde sted i kalenderåret efter, vedkommende fyldte 60 år. Ved beregning af udbetalingsandele i afsnit 3.2 opgøres medlemmets alder ultimo året. Det medfører, at såfremt udbetalingen finder sted i det efterfølgende kalenderår, registreres medlemmet som 61-årig, selv om udbetalingen rent faktisk skete, mens vedkommende var 60 år gammel. Stigningen i udbetalingsandelen umiddelbart efter udsendelse af orienteringsbrev om skatterabat forklarer af denne grund hele stigningen i udbetalingsandele til både 60- og 61-årige beskrevet i afsnit 3.2.

Figur 3.7
Udbetalingshyppighed efter tid siden 60-års fødselsdag

Anm.: Figuren viser, hvor stor en andel af medlemmerne i årgang 1957-1958 og halvårgangene 1. halvår 1959 samt 2. halvår 1959, som hævede deres opsparing op til to år efter deres 60 års fødselsdag. Udbetalingsandelen er opdelt efter, hvor mange måneder der gik fra vedkommendes 60 års fødselsdag til udbetalingen fandt sted. Værdien '0' viser, at der gik mindre end én måned, '1' at der gik én til to måneder, '2' to til tre måneder osv.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase.

4. Fremskrivning af medlemsbestand og formue

Medlemsbestand og formue i fonden for Lønmodtagernes Dyrtidsmidler fremskrives til år 2050. I de sidste otte måneder af 2022 ventes omkring 20.000 udbetalinger fra fonden. De følgende år skønnes cirka 35.000 udbetalinger årligt, hvorefter antal udbetalinger fra 2024 aftager, idet alle medlemmer vil være ældre end 60 år. Fondens samlede formue ventes at falde forholdsvis brat frem mod 2025, hvor formuen vurderes i størrelsesordenen 23-25 mia. kr.

I dette kapitel beskrives en fremskrivning af antallet af medlemmer i fonden Lønmodtagernes Dyrtidsmidler (LD) samt fondens samlede formue frem mod år 2050. Fremskrivningen anvender grundlæggende samme fremskrivningsmetode som de seneste års fremskrivninger.

Dette års fremskrivning er dog opdateret, så den tager udgangspunkt i medlemsbestanden i LD primo maj 2022. Desuden anvendes de seneste forventede dødeligheder. Vurderingen af fondens afkast er opdateret, så der sker en lidt kraftigere stigning i fremskrivningens første halvdel. Der anvendes samme udbetalings sandsynligheder som i fremskrivningen fra 2020 og 2021. Dette skal ses i lyset af en unormal udbetalingsadfærd de seneste år, hvorfor fremskrivningen baseres på historiske udbetalings sandsynligheder.

I det følgende delafsnit gives en kort beskrivelse af fremskrivningsmetoden. Metoden er grundigt beskrevet i kapitel 5. Den forventede fremadrettede udvikling i LDs medlemsbestand beskrives i afsnit 4.2, mens afsnit 4.3 beskriver den skønnede udvikling i LDs samlede formue. Kapitlet afsluttes med afsnit 4.4, der kort forklarer forskellene til sidste års fremskrivning af medlemsbestand og formue.

4.1 Fremskrivningsmetode og forudsætninger for fremskrivningen

I fremskrivningen skønnes det, hvordan antallet af medlemmer samt formuen i LD vil udvikle sig frem mod år 2050. Der tages udgangspunkt i medlemsbestanden per 1. maj 2022, hvor LD havde cirka 460.000 medlemmer. Medlemmernes samlede formue havde en markedsværdi på 28,5 mia. kroner.

Først fastlægges det ventede antal udbetalinger i de resterende otte måneder af 2022. Fra årsskiftet 2022/2023 (kaldet primo 2023) fremskrives antallet af medlemmer et år ad gangen. Mellem hver opgørelse bestemmer udbetalings sandsynligheder hvor stor en andel af medlemmerne, som hæver deres opsparing i løbet af perioden.

Fondens samlede formue fremskrives ved at vurdere udviklingen i det enkelte medlems formue ud fra et antaget nettoafkast (afkast efter pensionsafkastskat og omkostninger). Den samlede formue bliver løbende nedskrevet ved beregnede udbetalinger, død og skattebetalinger.

Der foretages en fremskrivning af LDs formue, hvor forudsætningerne for udbetaling fastsættes ud fra, hvad der vurderes som det mest realistiske scenarie i en situation med et ikke-negativt afkast. Denne fremskrivning kaldes grundfremskrivningen (eller basisfremskrivningen). I grundfremskrivningen antages medlemmernes udbetalingsadfærd fremadrettet at

følge den observerede adfærd for tilsvarende medlemmer i årene 2016-2018. I disse år var antallet af udbetalinger forholdsvis lavt, dog med tendens til øget antal udbetalinger i 2018, hvor fonden efter et udfordrende år på aktiemarkedet havde negativt afkast.

At udbetalingsadfærden i grundfremskrivningen følger den observerede adfærd i 2016-2018 betyder, at det i denne fremskrivning forudsættes, at der de følgende år ikke sker større fald på aktiemarkedet. Hvis for eksempel krigen i Ukraine eller faldende efterspørgsel som følge af høj inflation påvirker aktiemarkedet negativt, vil antallet af udbetalinger sandsynligvis blive større end forudsat i grundfremskrivningen. På den anden side vil en periode med stabile, positive afkast i fonden formodentlig medføre et lavere antal udbetalinger end i grundforløbet.

Ud over grundfremskrivningen udføres der desuden to alternative fremskrivninger. I den ene antages udbetalingsadfærden at være som i 2021, hvor antallet af udbetalinger fra LD generelt var lavt. I den anden fastholdes samme udbetalingsadfærd som i 2020, hvor antallet af udbetalinger var noget højere end i de foregående år. Aktiemarkedets store fald under COVID-19 pandemien i starten af 2020 øgede således udbetalingstilbøjeligheden betragteligt.

De anvendte udbetalingsandele opdeles efter medlemmets alder, køn og højest fuldførte uddannelse. Alle tre fremskrivninger baseres på konstante udbetalingsandele fremadrettet. Dog korrigeres for den ventede effekt af øget folkepensionsalder, jf. afsnit 5.1. Udbetalingsadfærden i de tre scenarier er illustreret i Figur 5.1 på side 32.

For begge scenarier omkring udbetalingsadfærden udføres to fremskrivninger, hvor fondens afkast er forskelligt. Fælles for de to scenarier antages et nettoafkast på 0,0 pct. i de resterende otte måneder af 2022. Fra og med 2023 adskiller forrentningen sig. I det ene scenarie følger fondens nettoafkast den ventede udvikling i renten på en statsobligation tillagt 2 pct.point. Dette betyder, at fondens afkast frem mod 2050 konvergerer mod et langsigtsniveau på 6,0 pct. I et pessimistisk scenarie følger nettoafkastet blot renten på statsobligationen. Det nettoafkast, som antages i de forskellige fremskrivninger, kan ses i Figur 5.6 på side 38.

4.2 Udvikling i medlemsbestand

I dette afsnit præsenteres tre fremskrivninger af medlemsbestanden i LD frem mod midten af det nuværende århundrede. Fremskrivningerne baseres på en antagelse om konstante udbetalingsandele fremadrettet.

I grundfremskrivningen antages udbetalingsmønstret at følge den gennemsnitlige observerede udbetalingstilbøjelighed i perioden 2016-2018. Dette anses som et rimeligt skøn for udbetalingsadfærden fremadrettet. Der ses bort fra adfærden i de seneste år, da denne er præget af unormalitet, der ikke anses for retvisende for den langsigtede udvikling.

I de to alternative fremskrivninger antages udbetalingsadfærden at være som i henholdsvis 2020 og 2021. De to alternativer henholdsvis sænker og øger udbetalingstilbøjeligheden i forhold til grundfremskrivningen.

Antallet af medlemmer i LD aftager løbende i takt med, at folk vælger at få deres penge udbetalt. Per 1. januar 2022 var der cirka 473.400 medlemmer i LD. I de første fire måneder af 2022 er foretaget godt 13.000 udbetalinger, så medlemsbestanden per 1. maj 2022 var 460.100.

Fremskrivninger baseret på det historiske udbetalingsmønster viser, at antallet af udbetalte konti i de resterende otte måneder af 2022 kan forventes at være mellem 15.000 og 21.000. Det fremgår af Tabel 4.1, hvor LDs vurderede medlemsbestand og det skønnede antal udbetalinger for hvert af de tre fremskrivningsforløb vises frem til 2026.

Det samlede antal udbetalinger i 2022 ventes at være i størrelsesordenen 28-34.000. Dette vil være noget højere end observeret i 2021, hvor antal udbetalte konti var historisk lavt. Antal udbetalinger i 2022 ventes at være på niveau med antal udbetalinger i 2013-2017. I denne periode udbetalte LD i gennemsnit cirka 33.000 konti årligt, dog med udsving på op mod 1.500 udbetalinger omkring det gennemsnitlige antal. Færrest udbetalinger observeres i 2017.

I år 2023 og delvist også 2024 forventes antallet af udbetalinger at være forholdsvis højt. I denne periode når nogle relativt store årgange udbetalingsaldrene. I 2023 skal medlemmerne sandsynligvis orienteres om et negativt afkast, hvilket kan øge antal udbetalinger til at være i den høje ende af de vurderede spæen på op mod 36.500 udbetalte konti. I år 2025-2026 vurderes antallet af udbetalinger at falde til færre end 30.000 årligt, idet alle tilbageværende medlemmer i LD vil have nået den generelle udbetalingsalder.

Tabel 4.1
Medlemsbestand og antal udbetalinger

	2022		2023	2024	2025	2026
	Jan-Apr	Maj-Dec				
Grundfremskrivning						
Medlemsbestand	473.400	460.100	439.300	406.700	377.600	349.900
Udbetalinger	13.400	20.800	32.600	29.000	27.700	26.300
Udbetalingsadfærd som observeret i 2020						
Medlemsbestand	-	460.100	439.000	402.600	370.700	341.100
Udbetalinger	-	21.000	36.500	31.800	29.600	27.800
Udbetalingsadfærd som observeret i 2021						
Medlemsbestand	-	460.100	445.100	419.200	396.400	374.600
Udbetalinger	-	15.000	25.900	22.800	21.800	21.400

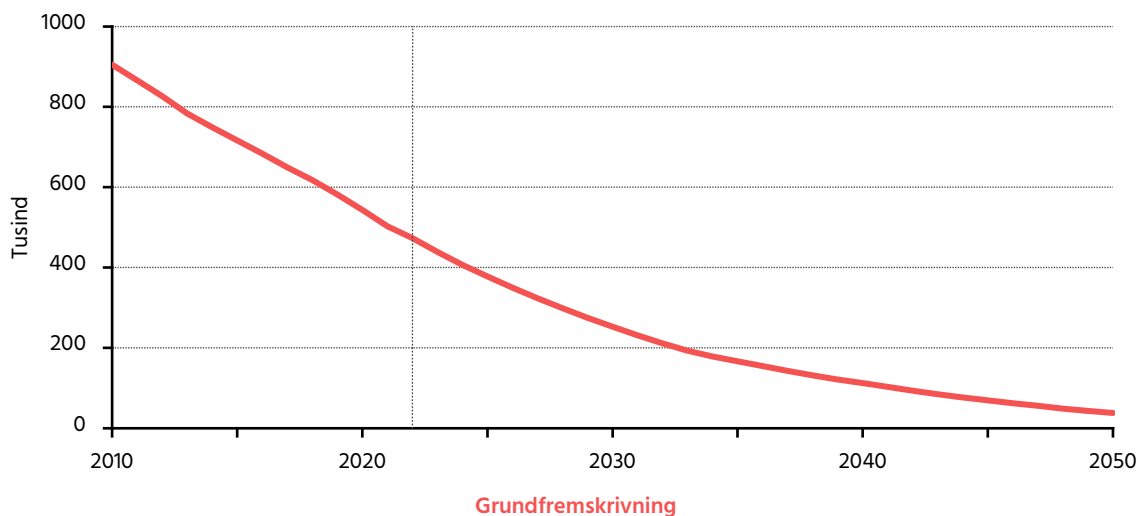
Anm.: Medlemsbestand er opgjort primo den angivne periode. Udbetalinger er det vurderede antal i løbet af perioden. Antal udbetalinger omfatter pensionering, medlemmets dødsfald og flytning til øvrige pensionsordninger.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

Udbetalingsmønsteret medfører, at antallet af medlemmer i LD forventes at være i størrelsesordenen 440.000 primo år 2023 (grundfremskrivning: 439.300). Herefter aftager antallet til 370-396.000 i år 2025 og mellem 238-292.000 medlemmer i 2030. I perioden mellem år 2040-2045 forventes LD at nå under 100.000 medlemmer, mens der i midten af det nuværende århundrede skønnes at være mellem 28-59.000 medlemmer i LD afhængigt af det forudsatte udbetalingsmønster (grundforløb: 38.100), jf. Figur 4.1.

I appendiks C ses en figur, som viser det fremskrevne antal medlemmer i LD fordelt efter alder i udvalgte år i perioden 2022-2030. Heraf fremgår det, at gennemsnitsalderen på et LD-medlem øges betragteligt de kommende år. Fra 2022 til 2025 stiger gennemsnitsalderen således fra 65,5 til 68,5 år. Herefter stiger alderen på det gennemsnitlige medlem med yderligere 4,9 år frem mod 2030.

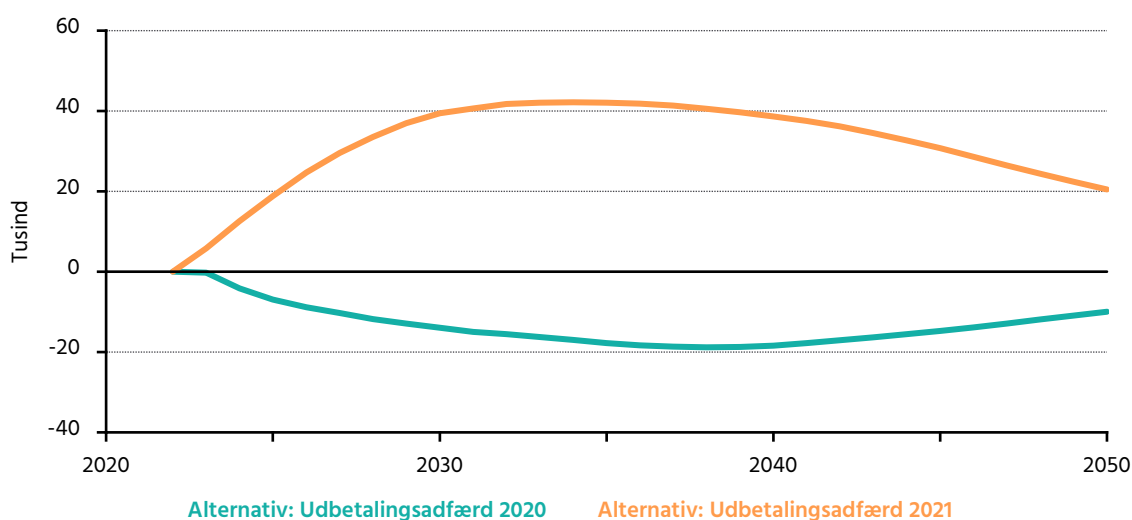
Figur 4.1
Medlemsbestand, grundfremskrivning

Anm.: Den lodrette streg angiver seneste historiske år, hvor medlemsbestanden opgøres til 502.887 personer per 1. januar 2021.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

Figur 4.2 viser udviklingen i medlemsbestanden i de to alternative fremskrivinger i forhold til grundfremskrivningen. Følger udbetalingsadfærden den observerede adfærd fra 2021, så ventes antallet af medlemmer i perioden 2030-2040 at være omkring 40.000 større end i grundfremskrivningen. Videreføres den observerede udbetalingsadfærd fra 2020 ses en lignende udvikling, blot med modsat fortegn og en cirka halvt så stor effekt på medlemsbestanden.

Figur 4.2
Medlemsbestand, alternative fremskrivinger

Anm.: Figuren viser antal medlemmer i hver af de to alternative fremskrivinger fratrukket antal medlemmer i grundfremskrivningen.
Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

4.3 Udvikling i formue

Udviklingen i LDs samlede formue afhænger dels af udviklingen i antal medlemmer, og dels af størrelsen af forrentningen af de resterende medlemmers opsparing. Der fremskrives med to forskellige scenarier for LDs fremtidige nettoafkast, som det er beskrevet i afsnit 5.3. Desuden anvendes tre forskellige antagelser om medlemmernes udbetalingsstilbøjelighed, jf. afsnit 4.2.

I de resterende otte måneder af 2022 vurderes fonden at have et nettoafkast på 0,0 pct. Primo 2023 vurderes LDs formue i så fald at være i størrelsesordenen 27 mia. kr. Det fremgår af Tabel 4.2, som viser den fremskrevne udvikling i LDs formue frem til 2026 under de forskellige fremskrivningsantagelser.

I alle forløb forventes et relativt brat fald i LDs samlede formue frem mod 2026, hvor formuen vurderes at være mellem 21 og 25 mia. kr. Dette følger af det forholdsvis store antal udbetalinger i perioden, hvor nogle relativt store årgange når udbetalingsaldrene. Desuden omlægges konti for medlemmer, som i dag er yngre end 60 år, til aldersopsparing.

Af tabellen nedenfor ses det, at anvendelsen af forskellige udbetalings sandsynligheder blot giver mindre udsving i formuen på mellemlangt sigt. Større betydning har fondens forventede afkast. Som årene går, stiger usikkerheden i fremskrivningen. Disse faktorer gør, at der i den resterende del af dette afsnit hovedsageligt fokuseres på grundfremskrivningen, hvor udbetalingsandelene beregnes som gennemsnit over perioden 2016-2018.

Tabel 4.2
Formue

	2022		2023	2024	2025	2026
	Januar	Maj				
Nettoafkast følger statsobligation plus 2 pct.point						
Udbetalingsadfærd 2016-2018	31,2	28,5	26,8	25,3	24,1	23,0
Udbetalingsadfærd 2020	-	-	26,9	25,1	23,8	22,5
Udbetalingsadfærd 2021	-	-	27,2	26,1	25,4	24,8
Nettoafkast følger statsobligation						
Udbetalingsadfærd 2016-2018	31,2	28,5	26,8	24,8	23,2	21,7
Udbetalingsadfærd 2020	-	-	26,9	24,6	22,8	21,2
Udbetalingsadfærd 2021	-	-	27,2	25,6	24,5	23,4

Anm.: I alle fremskrivninger antages nettoafkast i maj-december 2022 at være 0,0 pct. Formuen er opgjort primo den angivne periode i mia. kr.

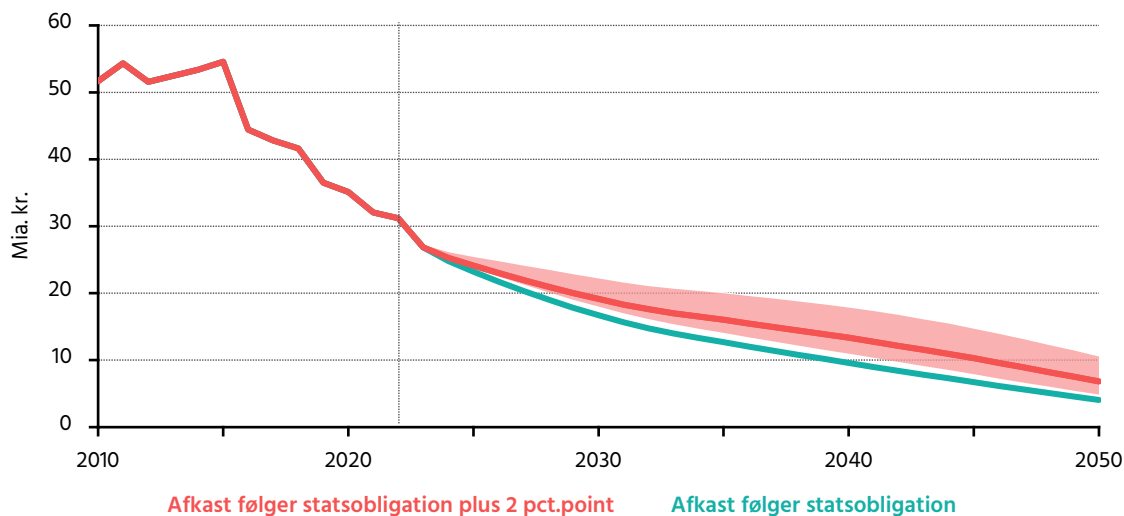
Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

Efter 2025 er formueudviklingen markant forskellig i de to forløb med forskellig antagelse om fondens nettoafkast, jf. Figur 4.3.

Overordnet følger formueudviklingen det faldende antal medlemmer. Som følge heraf forventes formuen i LD under begge afkastantagelser at aftage i hele perioden 2025-2050. På langt sigt afhænger LDs samlede formue imidlertid i høj grad af det forventede afkast. Ved midten af det nuværende århundrede forventes LDs formue at være i størrelsesordenen 4-11 mia. kr.

Figur 4.3

Formue, afkast med tillæg til statsobligation

Anm.: Ved den fuldt optrukne kurve følger medlemsbestanden grundfremskrivningen. Det farvede bånd omkring fremskrivningen, hvor det ventede afkast følger en statsobligation plus 2 pct.point, viser de to alternative fremskrivninger baseret på 2020- (nedre grænse) og 2021-udbetalingsadfærd (øvre grænse). Den lodrette streg angiver seneste historiske år, hvor medlemmernes samlede formue primo 2022 er på 31,2 mia. kr.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

For at illustrere usikkerheden i fremskrivningen betragtes det, hvornår LDs formue fra sit nuværende niveau på 28,5 mia. kr. primo maj 2022 skønnes at passere givne beløbsgrænser. Tabel 4.3 viser dette under de to antagelser om det fremadrettede afkast. Afkastet i 2022 forudsættes ens i begge fremskrivninger.

Formuen forventes at krydse 25 mia. kr. sidst i 2023 eller i begyndelsen af 2024. På længere sigt opstår betydelig større usikkerhed. Skønnet for, hvornår formuen er mindre end 15 mia. kr., varierer således med op til fem år.

Tabel 4.3

Tidspunkt hvor formuen skønnes at passere givne beløbsgrænser

Beløbsgrænse	Afkast følger statsobligation plus 2 pct.point	Afkast følger statsobligation
25 mia. kr.	2024,2	2023,9
20 mia. kr.	2029,0	2027,3
15 mia. kr.	2036,9	2031,7
10 mia. kr.	2045,4	2039,3

Anm.: Tabellen viser tidspunktet, hvornår LDs formue i grundfremskrivningen passerer beløbsgrænsen angivet i tabellens venstre kolonne.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

4.4 Sammenligning med fremskrivning fra 2021

I 2021 udførte DREAM ligeledes en fremskrivning af medlemsbestand og formue i LD, jf. Zangenberg Hansen (2021). Resultatet af dette års fremskrivning minder i høj grad om resultater fra 2021-fremskrivningen.

I dette års fremskrivning vurderes medlemsudviklingen lidt højere end i sidste års fremskrivning. Forskellen er færre end 5.000 medlemmer årligt. Det fremgår af Tabel 4.4, som sammenligner medlemsbestanden i de to fremskrivninger.

Tabellens øverste række viser det fremskrevne antal medlemmer i LD ifølge fremskrivningen fra 2021. Herefter følger tre rækker, der viser hver af de opdateringer, som er foretaget i dette års fremskrivning. Den nederste række viser antallet af medlemmer i LD ifølge den nye 2022-fremskrivning præsenteret i dette papir. Denne række er lig antal medlemmer i fremskrivningen fra 2021 plus summen af de ændringer, som er foretaget.

Det faktiske antal udbetalinger i andet halvår 2021 var meget lavt. Medlemsbestanden ved indgangen til 2022 var således cirka 4.300 medlemmer højere end i fremskrivningen fra 2021. Det afspejler sig i et øget antal medlemmer gennem hele fremskrivningsperioden end vurderet i sidste års fremskrivning.

Fremskrivningen af dødelighed er praktisk taget identisk med sidste års fremskrivning, hvorfor der ikke sker ændring af fremskrivningsresultatet som følge af opdateret dødelighedsfremskrivning.

Udbetalingstendenser beregnes i grundfremskrivningen på samme datagrundlag som ved sidste års fremskrivning, hvorfor dette i udgangspunktet ikke medfører nogen ændring i medlemsbestanden. Dog anvendes faktiske udbetalinger fra de første fire måneder af 2022. Antal udbetalinger i begyndelsen af 2022 er lavere end ventet i sidste års fremskrivning, hvilket øger medlemsbestanden gennem hele fremskrivningsperioden.

Tabel 4.4
Årsag til ændring i medlemsbestand

	2022	2023	2025	2030	2040	2050
Grundfremskrivning 2021	469,1	434,3	373,3	250,0	111,4	37,9
+ Nyt initialt niveau for medlemsbestand	4,3	4,3	3,8	2,2	0,7	0,1
+ Opdateret dødelighedsfremskrivning	-	0,0	-0,1	-0,1	0,0	0,1
+ Nye udbetalingstendenser	-	0,7	0,6	0,4	0,2	0,1
Grundfremskrivning 2022	473,4	439,3	377,6	252,5	112,3	38,1

Anm.: Som følge af afrunding til tusinde personer kan der forekommer afvigelser i tabellen, så antal medlemmer ifølge 2021-fremskrivningen plus ændringer ikke summerer til 2022-fremskrivningen.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

Overordnet kan formueudviklingen ændres af to årsager: For det første kan skønnet for antallet af medlemmer i LD blive ændret som følge af ændrede fremskrivningsprincipper eller ændret udbetalingsadfærd. For det andet kan forudsætninger omkring LDs fremadrettede afkast blive ændret.

Tabel 4.5 illustrerer, hvordan LDs formue er i dette års fremskrivning sammenlignet med fremskrivningen fra sidste år. Overordnet set er formueudviklingen i dette års fremskrivning en smule mere positiv, end det var tilfældet sidste år.

Tabellens anden række viser, at fondens formue primo 2022 var 1,9 mia. kr. større end forudsat i sidste års fremskrivning. Dette skyldes dels færre udbetalinger i 2021 end vurderet ved sidste års fremskrivning og dels en bedre forrentning end antaget. Dette medfører en permanent stigning i formuen gennem hele fremskrivningsperioden.

Modsat har afkastet i begyndelsen af 2022 været negativt, og der indregnes et negativt afkast for året samlet set. Dette står i modsætning til fremskrivningen fra 2021, hvor der blev indregnet et moderat positivt resultat. Den negative forrentning trækker isoleret set mod en lidt lavere formue, når man sammenligner med sidste års fremskrivning.

Fondens afkast vurderes at øges en smule hurtige end forudsat sidste år, hvilket følger af hurtigere normalisering af renteniveaet. Dette trækker mod en højere formue i fonden.

Tabel 4.5

Årsag til ændring i formue, mia. kr.

	2022	2023	2025	2030	2040	2050
Fremskrivning med nettoafkast som følger statsobligation plus tillæg på 2 pct.point						
Fremskrivning 2021	29,3	26,9	23,7	18,1	12,0	6,2
+ Nyt initialt niveau for formue	1,9	1,6	1,5	1,2	0,8	0,4
+ Opdateret afkast i 2022	-	-1,2	-1,1	-0,8	-0,6	-0,3
+ Nyt skøn for renteudvikling efter 2022	-	0,0	0,4	1,1	1,4	0,8
+ Ny fremskrivning af medlemsbestand	-	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,3
Fremskrivning 2022	31,2	26,8	24,1	19,1	13,3	6,8

Anm.: Som følge af afrunding til mia. kr. kan der forekommer afvigelser i tabellen, så formuen ifølge sidste års fremskrivning plus ændringer i årets fremskrivning ikke summerer til 2022-fremskrivningen.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

5. Fremskrivningsforudsætninger

I fremskrivningerne af formue og medlemsbestand vurderes dels antallet af udbetalinger fremadrettet og dels forrentningen af medlemmernes opsparing. Antal udbetalinger bestemmes på baggrund af den observerede udbetalingsadfærd i en historisk periode. Fondens afkast fastsættes med udgangspunkt i den ventede udvikling i renten på en statsobligation.

Fremskrivningen af medlemsbestand og formue i LD tager udgangspunkt i medlemsbestand og formue per 1. maj 2022. Først fremskrives medlemsbestanden de resterende otte måneder af det igangværende år frem til årsskiftet 2022/2023. Herefter fremskrives i tidsintervallet af ét års varighed.

Udbetalingshyppigheder bestemmer hvor mange medlemmer, der forlader fonden frem til det følgende årsskifte. Der skelnes mellem udbetalinger som følge af medlemmets dødsfald og udbetalinger af øvrige årsager (kaldet ordinære udbetalinger inklusiv flytninger til andre pensionsordninger). Fastsættelsen af udbetalingshyppigheder beskrives i de to følgende afsnit.

Mellem hver opgørelse af medlemsbestanden forrentes medlemmernes formue med et antaget afkast. Det ventede afkast fastsættes med udgangspunkt i den forventede udvikling i renten på en statsobligation. Metoden hertil beskrives nærmere i afsnit 5.3.

5.1 Ordinær udbetaling

Ordinære udbetalinger omfatter udbetalinger ved medlemmets pensionering og flytninger til andre pensionsordninger.

Der dannes tre scenarier for hvor stor en andel af medlemmerne, som hæver deres indestående. I grundfremskrivningen beregnes de anvendte udbetalingshyppigheder på baggrund af det observerede udbetalingsmønster i perioden 2016-2018. Dette anses som et retvisende skøn for udbetalingsadfærden fremadrettet. Udbetalingshyppigheder beregnet på samme dataperiode blev desuden anvendt i fremskrivningerne foretaget i 2020 og 2021.

Der udføres ligeledes to alternative fremskrivninger: I den ene antages udbetalingsadfærden at være som i 2021, hvor antallet af udbetalinger fra LD generelt var lavt. I den anden fastholdes samme udbetalingsadfærd som i 2020, hvor antallet af udbetalinger var højere end i de omkringliggende år.

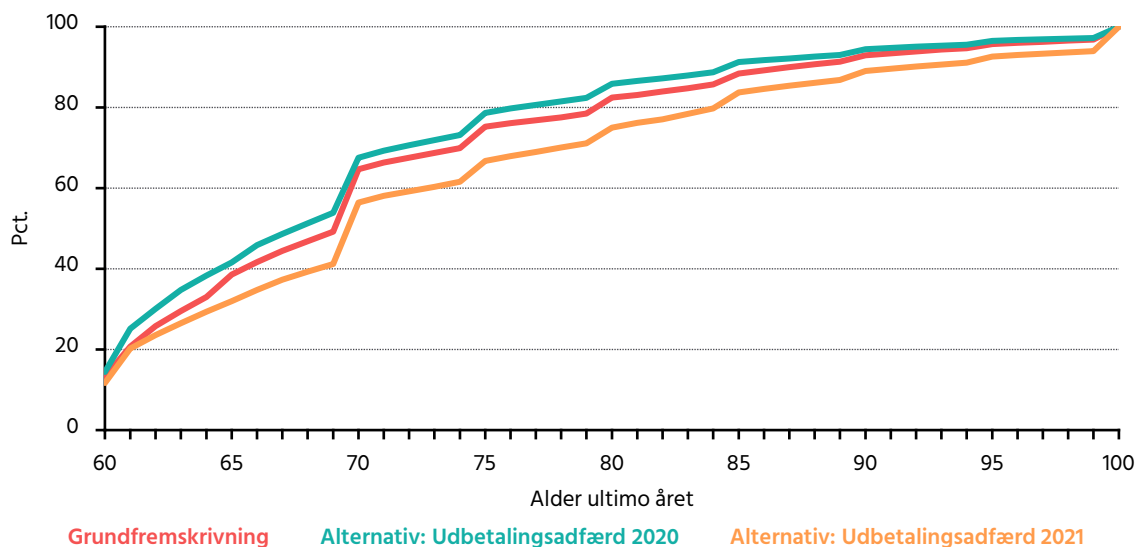
Det forudsatte udbetalingsmønster i de tre fremskrivninger er illustreret i Figur 5.1. Figuren viser den akkumulerede andel, som i hvert alderstrin mellem 60 og 100 år har fået udbetalt deres opsparing.

Ved 60 år hæver knap 14 pct. deres opsparing. Herefter stiger den akkumulerede andel, som har fået opsparingen udbetalt, nogenlunde jævnt til omkring halvdelen umiddelbart før den automatiske udbetaling ved 70 år. Ved 70 år, og de øvrige automatiske udbetalingsaldrer, stiger andelen relativt kraftigt. Ved 100 år antages de resterende medlemmer at foretage udbetaling (inklusive udbetalinger ved dødsfald).

Sammenlignes de tre forløb i Figur 5.1 ses det, at de to alternativer henholdsvis øger og sænker udbetalingstilbøjeligheden i forhold til grundfremskrivningen.

Figur 5.1

Udbetalingstilbøjelighed i basisfremskrivning og alternativer

Anm.: I figuren er afbildet, hvordan udbetalingshyppigheden varierer i de tre foretagne fremskrivninger. De anvendte udbetalingshyppigheder vægtes i forhold til fordelingen på køn og højest fuldførte uddannelse for 59-årige medlemmer af LD primo 2022 (årgang 1962). Foruden udbetaling ved pensionering og flytning af ordning er der i figuren indregnet udbetalinger som følge af medlemmets dødsfald. Folkepensionsalderen for personer født i 1962 er 67 år.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

De anvendte udbetalings sandsynligheder fordeles efter alder, køn og medlemmets uddannelsesniveau i form af højest fuldførte uddannelse. De beregnede sandsynligheder for perioden 2016-2018 kan ses i Figur 5.2.

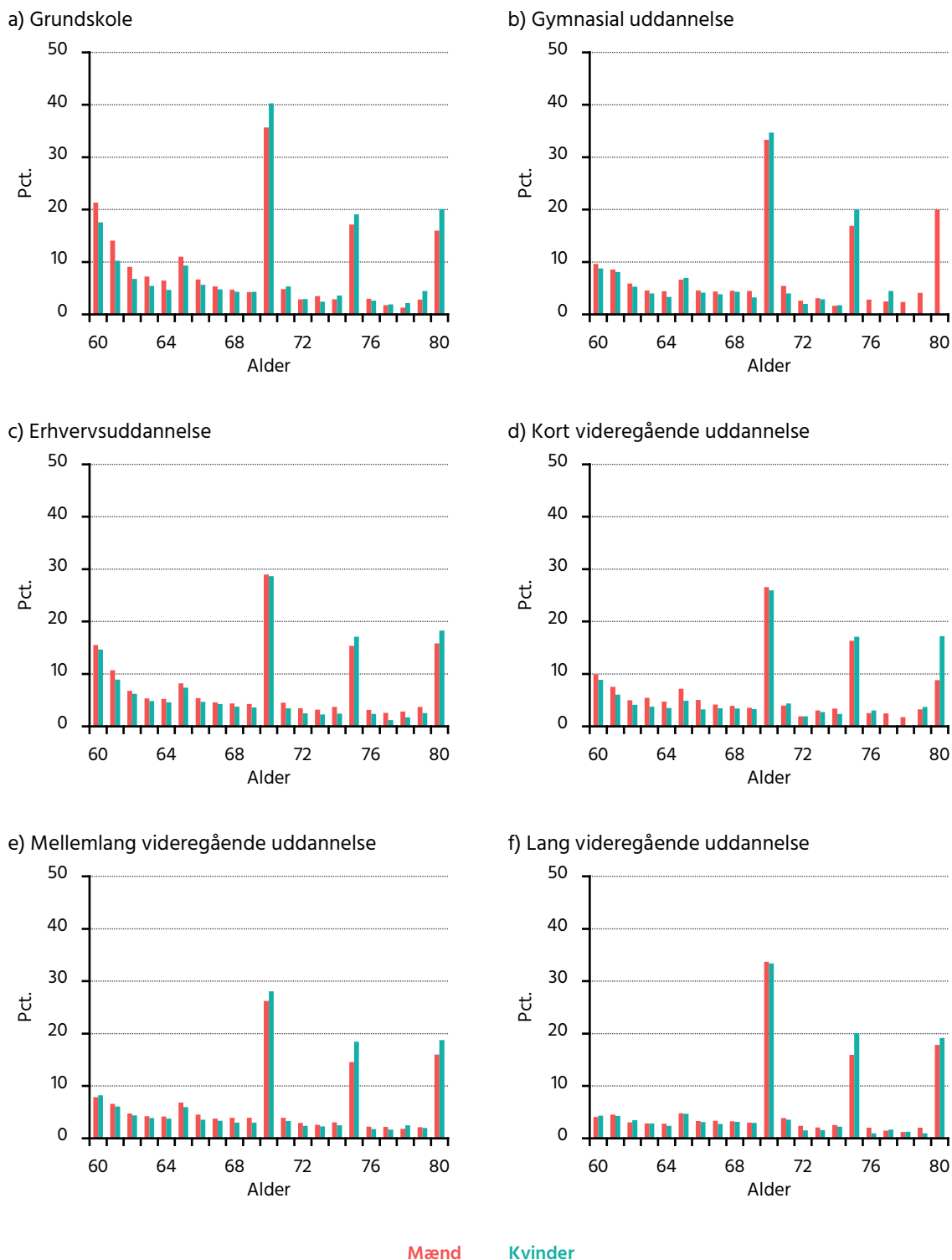
Det antages som udgangspunkt, at udbetalings sandsynlighederne er konstante over tid. Med andre ord baseres fremskrivningen på en antagelse om, at et medlem fremadrettet vil have tendens til at få sin opsparing udbetalt i samme alder, som et tilsvarende medlem vælger i dag. Herved antages det implicit, at indkomst- og formuefordelingen er konstant for personer med en bestemt alder, køn og højest fuldførte uddannelse. Dette er næppe en restriktiv antagelse.

For begge køn og for alle uddannelseskategorier ses udbetalingstilbøjeligheden at være højere ved 65 år end i omkringliggende alderstrin. Årsagen hertil vurderes at være, at visse medlemmer i denne alder hæver deres opsparing samtidig med overgang til folkepension. Når folkepensionsalderen de kommende år øges, kan nogle medlemmer forventes at udskyde udbetaling, når tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet sker senere. De anvendte udbetalings sandsynligheder korrigeres for den ventede effekt af øget folkepensionsalder, hvilket beskrives nærmere nedenfor.

Figur 5.2

Gennemsnitlige udbetalingsandsynligheder 2016-2018

Anm.: Figuren viser for givet alder, køn og højest fuldførte uddannelse den gennemsnitlige sandsynlighed for, at et medlem af LD hæver sin opsparing. Sandsynlighederne er beregnet på baggrund af den observerede udbetalingsadfærd i perioden 2016-2018. I fremskrivningen indgår ligeledes en gruppe af medlemmer med uoplyst uddannelsesniveau. Udbetalingsstilbøjeligheden for denne gruppe er ikke vist i figuren.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

Udbetalings sandsynlighederne antages at være ens for alle medlemmer, uanset om medlemmet har en LD-opsparing (beskattes ved udbetaling) eller en LD-aldersopsparing (er beskattet og udbetalingen er skattefri).

At basere fremskrivningen på konstante udbetalings sandsynligheder virker som en rimelig antagelse, når man ser på udviklingen i udbetalingsmønstret de seneste år, jf. Figur 3.2.

Over en årrække faldt udbetalingshyppigheden frem til 2015 i alderstrin, hvor LD-opsparingen automatisk udbetales (ved 70, 75 og 80 år), hvis ikke medlemmet fravælger dette. I perioden fra og med 2015 ses andelen af medlemmerne, som vælger udbetaling i disse særlige alderstrin dog ud til at være stabiliseret omkring 15 pct.

Historisk ses en tendens til, at perioder med svagt afkast øger antallet af udbetalinger fra LD, jf. beskrivelsen i kapitel 3 og Zangenberg Hansen og Stephensen (2015). De anvendte antagelser om det fremadrettede renteniveau og de anvendte udbetalings sandsynligheder i grundfremskrivningen forudsætter en stabil økonomisk udvikling uden store konjunkturudsving. En fremtidig økonomisk krise, hvor LDs afkast er tæt ved nul eller negativt, kan øge udbetalingshyppigheden blandt medlemmerne.

Fremskrivningen som tager udgangspunkt i adfærden for 2020 kan illustrere et sådan scenarie, hvor antal udbetalinger er relativt højt. At forudsætte denne adfærd i al evighed er sandsynligvis en for pessimistisk antagelse. Modsat vil fremskrivningen udelukkende baseret på den observerede adfærd i 2021 sandsynligvis være for optimistisk, idet den baseres på de mindste udbetalingshyppigheder, der er observeret.

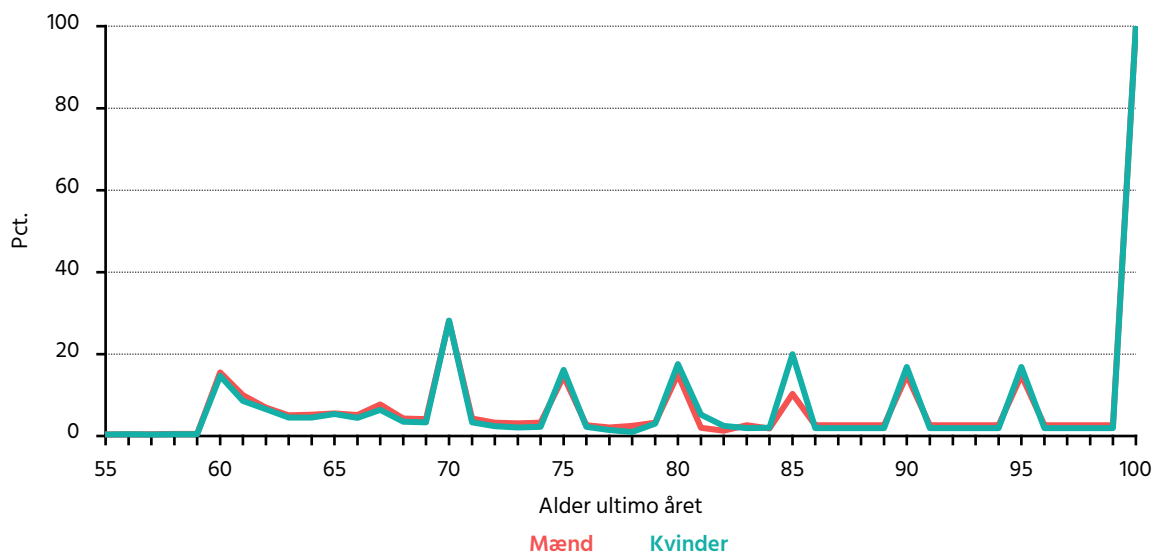
Udbetalingsandele til ældre

Frem til år 2001 blev LD-opsparingen automatisk udbetalt, når et medlem fyldte 70 år. Dette ophørte, hvorefter et medlem kan vælge at udsætte udbetalingen til efter det 70. leveår. De ældste medlemmer i LD var derfor omkring 90 år primo 2022. Der er dog kun meget få medlemmer i de ældste årgange, hvorfor det på baggrund af historisk data ikke er muligt at beregne valide udbetalings sandsynligheder for medlemmer ældre end 80 år.

Dette problem løses ved (for givet køn og uddannelsesniveau) at antage, at udbetalings sandsynligheden for personer, der er over 80 år og som ikke er i alderstrin, hvor der sker automatisk udbetaling (dvs. ikke er 85, 90, 95 eller 100 år), er lig den gennemsnitlige sandsynlighed i data, som er i alderen 76-79 år. På samme måde antages det, at personer, der i fremskrivningen er 85, 90 eller 95 år gamle, har en udbetalings sandsynlighed, som er lig gennemsnittet af de observerede udbetalings sandsynligheder for 75- og 80-årige. Endelig antages det, at opsparingen senest udbetales, når et medlem fylder 100 år.

Figur 5.3 viser et eksempel på de anvendte udbetalings sandsynligheder for et medlem med en erhvervsfaglig uddannelse og folkepensionsalder på 67 år.

Figur 5.3
Estimeret udbetalings sandsynlighed, erhvervsuddannede

Anm.: Sandsynligheden for 55-85 år er beregnet på data for perioden 2016-18. For ældre alderstrin er sandsynligheden estimeret. De afbildede udbetalings sandsynligheder er vist med en folkepensionsalder på 67 år. For årgange med senere pensionering forskydes stigningen i udbetalings sandsynligheden ved 67 år til den øgede folkepensionsalder.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

Udbetalingsandele ved stigende pensionsalder

En del medlemmer hæver deres indestående i LD i forbindelse med tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, jf. Zangenberg Hansen og Stephensen (2015) og Zangenberg Hansen (2021). Når den første mulige alder for offentlig tilbagetrækning øges, kan det således forventes, at nogle medlemmer udskyder udbetaling. Sådanne tendenser ses i data, jf. afsnit 3.3.

De anvendte udbetalings sandsynligheder korrigeres for den vurderede effekt af udbetaling samtidig med overgang til folkepension. Korrektionsmetodens grundlæggende ide er, at den andel af udbetalingerne fra LD, som sker samtidig med overgang til folkepension, udskydes til en senere alder, når folkepensionsalderen øges. Metoden er illustreret i Figur 5.4.

Udbetalings sandsynligheder beregnes for en historisk periode, hvor folkepensionsalderen er 65 år. Her ses andelen af LDs medlemmer, som vælger udbetaling ved 65 år at være cirka 8,7 pct. Den høje udbetalingsandel ved 65 år skyldes, at nogle medlemmer hæver deres opsparing samtidig med tilbagetrækning via folkepension, jf. Figur 5.4a. Det gælder 3,2 pct.point af de medlemmer, som hæver deres opsparing ved 65 år, at udbetalingen skete samtidig med pensionering. Fraregnes disse, ligger udbetalingsandelen til 65-årige på niveau med omkringliggende aldre.

Når folkepensionsalderen øges, antages den del af den aldersbetingede udbetaling, som sker samtidig med overgang til folkepension at blive forskudt med ændringen i folkepensionsalderen. Dette er illustreret i Figur 5.4b. Her betragtes årgangen født i andet halvår 1959, for hvem folkepensionsalderen er øget med to år. Af figuren fremgår det, at tilføjelsen til udbetalings sandsynligheden på cirka 3,2 pct.point for udbetaling ved folkepensionsalderen flyttes to år, så stigningen i stedet ligger ved den nye folkepensionsalder på 67 år.

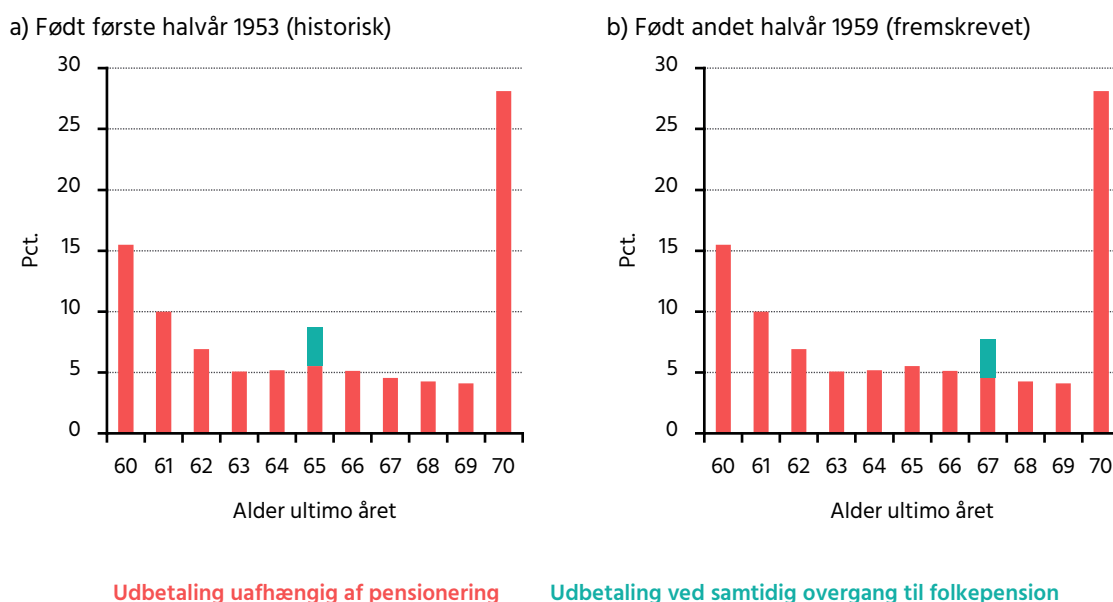
I korrektionen som følge af øget pensionsalder tages der højde for, at hvis tilbagetrækningsalderen forskydes med halve år for personer født i første halvår - eller hvis ændringen i tilbagetrækningsalderen er et heltal, men kun omhandler personer født i andet halvår - så vil kun halvdelen af årgangen have nået aldersgrænsen ved opgørelsen 1. januar.

Udviklingen i tilbagetrækningsalderen for alle fremtidige årgange er angivet i appendiks A. Vurderingen af udviklingen i tilbagetrækningsalderne, som baseres på en fremskrivning af dødeligheden, er lig udviklingen i sidste års fremskrivning, jf. Zangenberg Hansen (2021).

Korrektionsmetoden anvendt ved stigende pensionsalder stemmer foreløbigt overens med den faktiske adfældsændring, som observeres. Dette fremgår for eksempel af Figur 3.4b. Heraf ses det tydeligt, at overrepræsentationen af udbetalinger ved 65 år i 2019 forskydes udad til en højere alder i 2020 og 2021, hvor folkepensionsalderen er øget.

Figur 5.4

Eksempel på korrektion af udbetalings sandsynlighed ved øget folkepensionsalder

Anm.: For halvårgangen født i første halvår 1953 er den første mulige alder for folkepension lig 65 år. For årgangen født i andet halvår 1959 er den tilsvarende tilbagetrækningsalder 67 år. Som eksempel viser figuren udbetalings sandsynlighed for en mand med en erhvervsfaglig uddannelse.

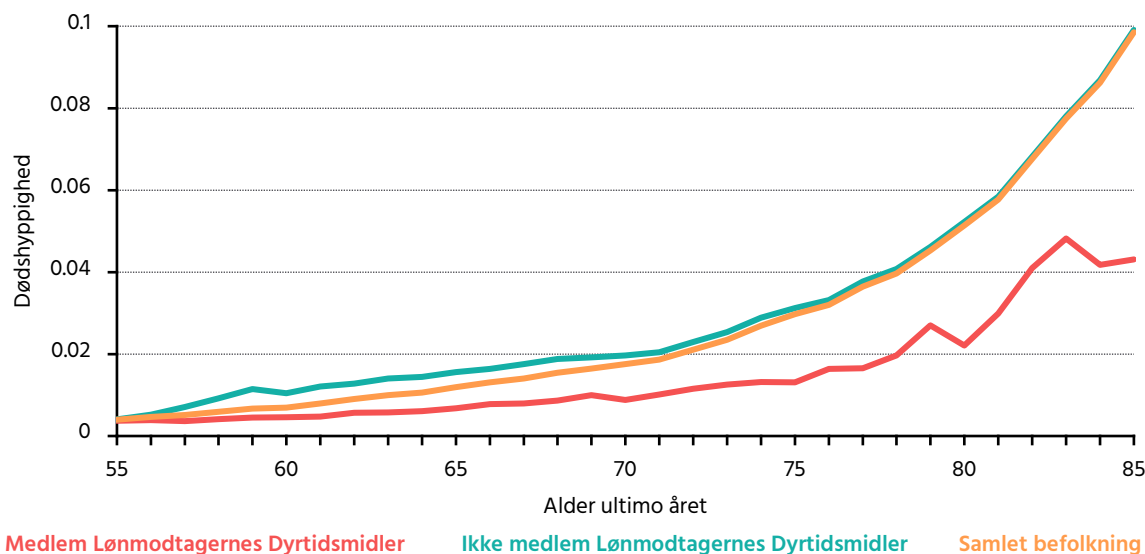
Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

5.2 Udbetaling ved dødsfald

Udbetalinger som følge af medlemmets dødsfald modelleres særskilt. Hertil anvendes fremskrevne alders- og kønsfordelte dødshyppigheder fra DREAMs befolkningsfremskrivning⁵. Herved vil dødeligheden over tid udvikle sig som i befolkningsfremskrivningen, hvor der forventes en lavere aldersbetinget dødelighed fremadrettet.

⁵ De anvendte dødshyppigheder er fra den officielle danske befolkningsfremskrivning 2022, som udarbejdes af DREAM og Danmarks Statistik. Befolkningsfremskrivningens dødeligheder kan downloades fra Statistikbanken, jf. Danmarks Statistik (2022).

Figur 5.5
Dødshyppighed, 2018-2020

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

Der tages højde for, at medlemmer af LD historisk set har haft en betydeligt lavere dødshyppighed end ikke-medlemmer. Dødshyppigheden for medlemmer af LD er således omkring halvt så stor som for personer, der ikke er medlem eller har hævet deres opsparing, jf. Figur 5.5. For eksempel er det i gennemsnit 0,9 pct. af medlemmerne i LD, som i perioden 2019-2021 døde som 70-årige. For ikke-medlemmer er dødeligheden ved 70 år på 1,9 pct.

En årsag til lavere dødelighed blandt medlemmer af LD end blandt ikke-medlemmer kan være, at medlemmer med dårligt helbred hæver deres opsparing tidligere end medlemmer i relativt god sundhedstilstand. Ved dødsfald udbetales medlemmets LD-konto automatisk til boet, hvis medlemmet var bosat i Danmark.

5.3 Afkast på investeringsformue

LDs samlede formue fremskrives ved at fremskrive det enkelte medlems formue med et antaget nettoafkast (afkast efter pensionsafkastskat og omkostninger). Formuen bliver løbende nedskrevet ved beregnede udbetalinger (herunder dødsfald) og skattebetalinger.

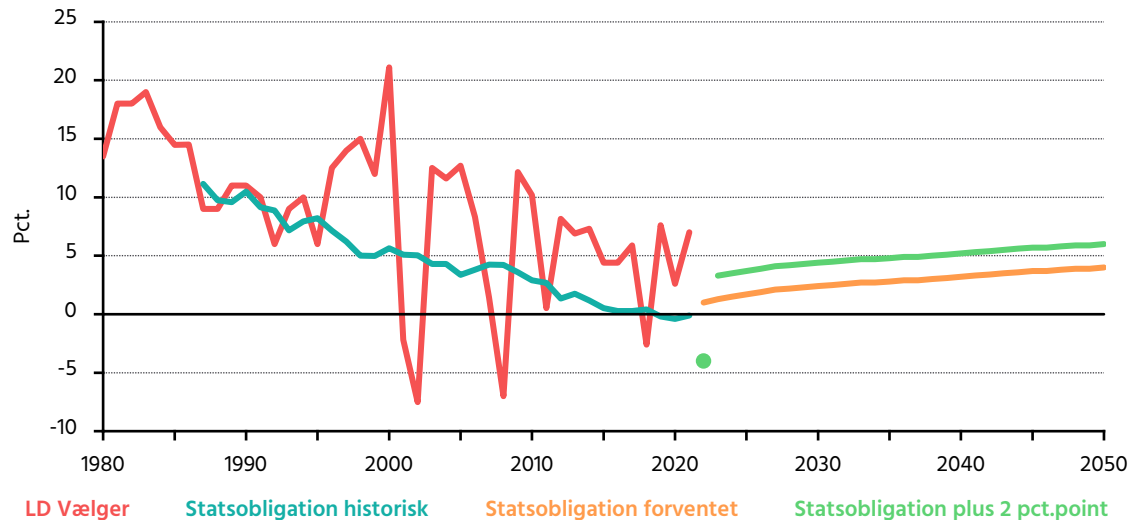
Nettoafkastet i LD har i de seneste 20 år været relativt højt. I Zangenberg Hansen og Stephensens (2015) laves en historisk sammenligning af LDs nettoafkast med en 10-årig statsobligation. Udviklingen i det historiske afkast i LD samt på statsobligationen er afbildet i Figur 5.6.

Frem til midten af 1990'erne lå de to afkast forholdsvis tæt ved hinanden. Herefter har tendensen været, at LDs nettoafkast set over en årrække har været systematisk højere end den 10-årige statsrente. I gennemsnit har LDs afkast i perioden 1996-2021 været 3,9 pct.point højere end renten på en 10-årig statsobligation.

Fremskrivningen af formueudviklingen i LD tager udgangspunkt i den vendte udvikling i renten på en 10-årig statsobligation. Skønnet anvendes ligeledes af Finansministeriet, jf. Finansministeriet (2022).

I dette års fremskrivning øges renten lidt hurtigere, end det var tilfældet i sidste års fremskrivning, jf. Zangenberg Hansen (2021). Dette skal ses i sammenhæng med et stigende renteniveau over det seneste år. Det langsigtede skøn for den 10-årige statsrente antages at være 4 pct., og renterne antages at nå dette niveau i 2050. Dette svarer til forudsætningerne anvendt i sidste års fremskrivning. Den skønnede renteutvikling for en 10-årig statsobligation kan ses i Figur 5.6.

Figur 5.6
Historisk og fremskrevet afkast

Anm.: Nettoafkast på fondens formue sættes til 0,0 pct. i perioden maj-december 2022. Da afkastet i de første fire måneder af 2022 har været negativt, indregnes en negativ forrentning i størrelsesordenen -4 pct. for 2022 samlet set. Fra og med 2023 sættes fondens tilskrevne afkast til den forventede rente på en statsobligation plus 2 pct.point.

Kilde: LD Fonde, Danmarks Statistik, Finansministeriet (2022) og egne beregninger.

I fremskrivningen fastsættes fondens afkast i perioden 1. maj til udgangen af 2022 til 0,0 pct. I maj og juni måned 2022 har afkastet i LD Vælger været negativt, mens der er sket en delvis genopretning i juli og første del af august. I fremskrivningen forudsættes et fortsat positivt afkast i den resterende del af 2022, så forrentningen fra og med maj til og med december samlet set bliver nul.

I fremskrivningen anvendes to scenarier for fondens afkast fra og med 2023. I det ene scenarie følger LDs afkast den forventede udvikling i renten på en 10-årig statsobligation. I det andet scenarie forudsættes det, at LD opnår et merafkast i forhold til den 10-årige statsrente, hvilket oftest har været tilfældet historisk. I dette scenarie antages det, at LD opretholder en merforrentning i forhold til en statsobligation på 2 pct.point.

5.4 Skatterabat og omlægning til aldersopsparing

I 2015 var det for medlemmer ældre end 60 år muligt at lade sin LD-opsparing beskattes med skatterabat, hvorefter udbetalingen er skattefri. Under én pct. af LDs medlemmer fravalgte skatterabatten.

Medlemmer, der endnu ikke var fyldt 60 år den 1. april 2015, har ligeledes mulighed for at opnå en tilsvarende skatterabat. I så fald skal LD-opsparingen omlægges efter medlemmet er fyldt 60 og inden medlemmet fylder 61. I fremskrivningen antages det, at alle medlemmer

yngre end 61 år per 1. januar 2022 omlægges til en LD-aldersopsparing inden deres 61-års fødselsdag. Antagelsen om fuld omlægning ligger i forlængelse af de historiske erfaringer, hvor meget få medlemmer fravalgte skatterabatten.

6. Referencer

Danmarks Statistik. (12. august 2022). *Forudsætninger vedrørende dødelighed til befolkningsfremskrivningen 2022 efter køn og alder*. Hentet fra Danmarks Statistiks statistikbank: <https://statistikbanken.dk/FRDK422>

Finansministeriet. (2006). *Aftale om fremtidens velstand og velfærd og investering i fremtiden*. København: Finansministeriet.

Finansministeriet. (2011). *Aftale om senere tilbagetrækning*. København: Finansministeriet.

Finansministeriet. (2022). *Danmarks Konvergensprogram 2022*. København: Finansministeriet.

Finansministeriet. (2022). *Økonomisk Redegørelse, maj 2022*. København: Finansministeriet.

Hansen, J. Z. (2021). *Medlems- og formueprognose 2021 - Fremskrivning af antal medlemmer og formue i Lønmodtagernes Dyrtidsfond*. København: DREAM.

Hansen, J. Z., & Stephensen, P. (2015). *Udbetalingsadfærd blandt medlemmer af Lønmodtagernes Dyrtidsfond*. København: DREAM.

A. Oversigt over efterløns- og folkepensionsalder

I tabellen nedenfor ses en oversigt over den forventede udvikling i efterløns- og folkepensionsalderen for årgange født i forskellige halvår.

Tabel A.1
Oversigt over efterløns og folkepensionsalder, årgang 1953-1978

Fødselstidspunkt	Efterlønsalder	Folkepensionsalder
År 1953, 1. halvår	60	65
År 1953, 2. halvår	60	65
År 1954, 1. halvår	60½	65½
År 1954, 2. halvår	61	66
År 1955, 1. halvår	61½	66½
År 1955, 2. halvår	62	67
År 1956, 1. halvår	62½	67
År 1956, 2. halvår til 1958	63	67
År 1959, 1. halvår	63½	67
År 1959, 2. halvår til 1962	64	67
År 1963 til 1966	65	68
År 1967 til 1970	66	69
År 1971 til 1974*	67	70
År 1975 til 1978*	68	71

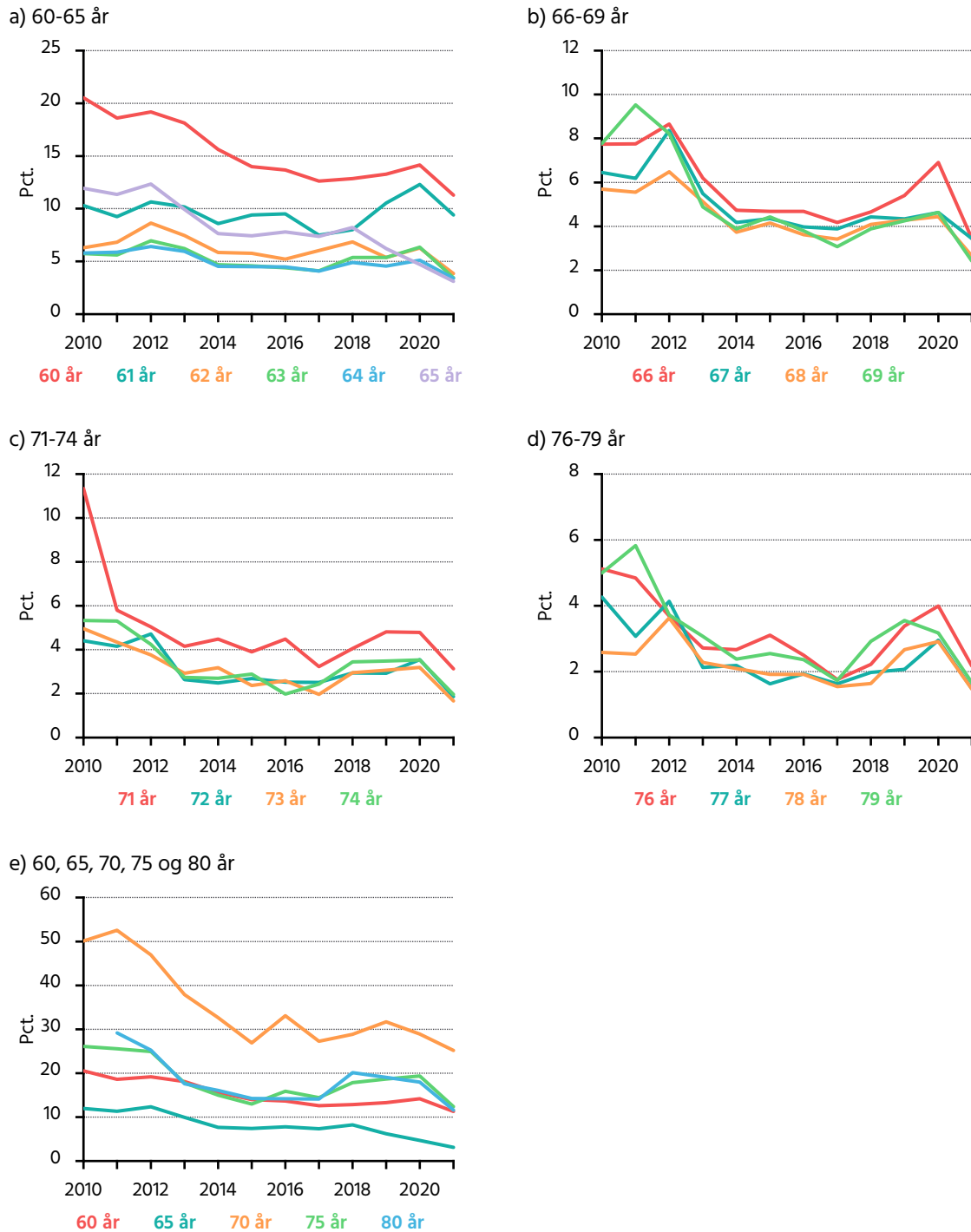
Note: * Stigninger i pensionsalderen udover 69 år er aftalt i tilbagetrækningsreformerne, men disse stigninger er ikke vedtaget i Folketinget. Yderligere forhøjelser af tilbagetrækningsalderen vedtages 15 år før, de træder i kraft. I 2025 skal der i Folketinget tages stilling til, hvorvidt folkepensionsalderen fra og med 2040 øges til 70 år.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af data fra DREAMs befolkningsfremskrivning 2022.

B. Udbetalingstilbøjelighed

Figur B.1

Udbetalingsandel for 60-80-årige medlemmer af LD

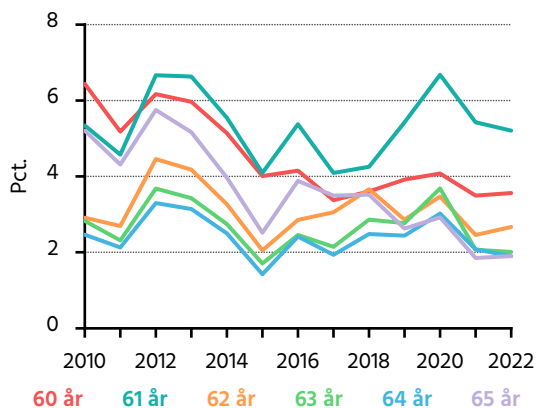
Anm.: Figuren viser, hvor stor en andel af medlemmerne i et givet alderstrin (opgjort ultimo året), som hævdede deres opsparing i LD inden for det givne kalenderår. Udbetalinger som følge af dødsfald er ikke medregnet.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase.

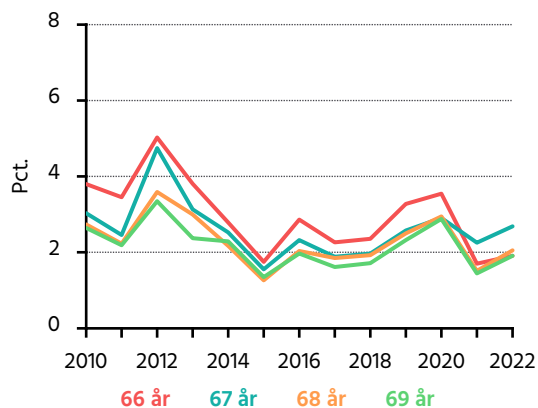
Figur B.2

Udbetalingsandel januar til april for 60-80-årige medlemmer af LD

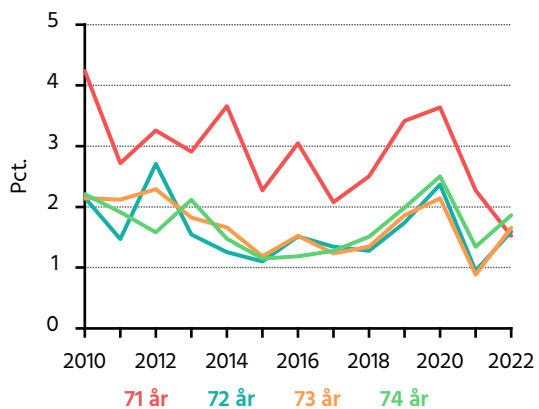
a) 60-65 år

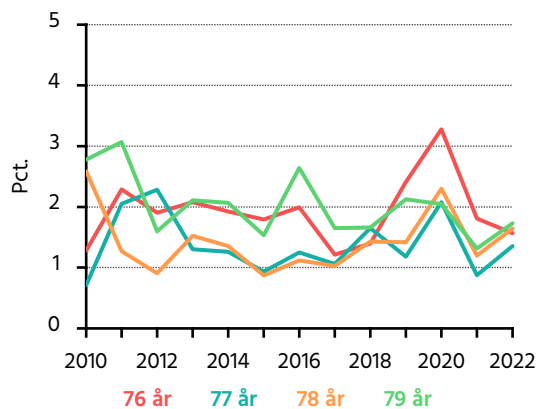
b) 66-69 år

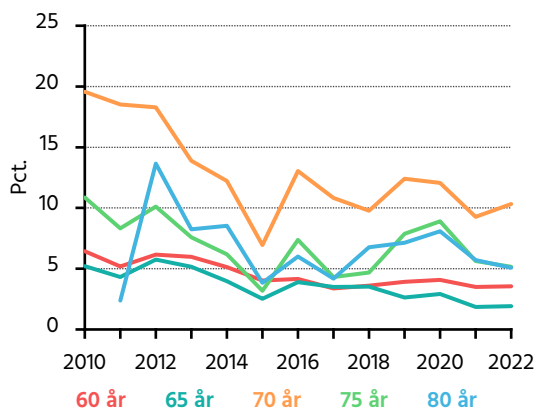
c) 71-74 år

d) 76-79 år

e) 60, 65, 70, 75 og 80 år

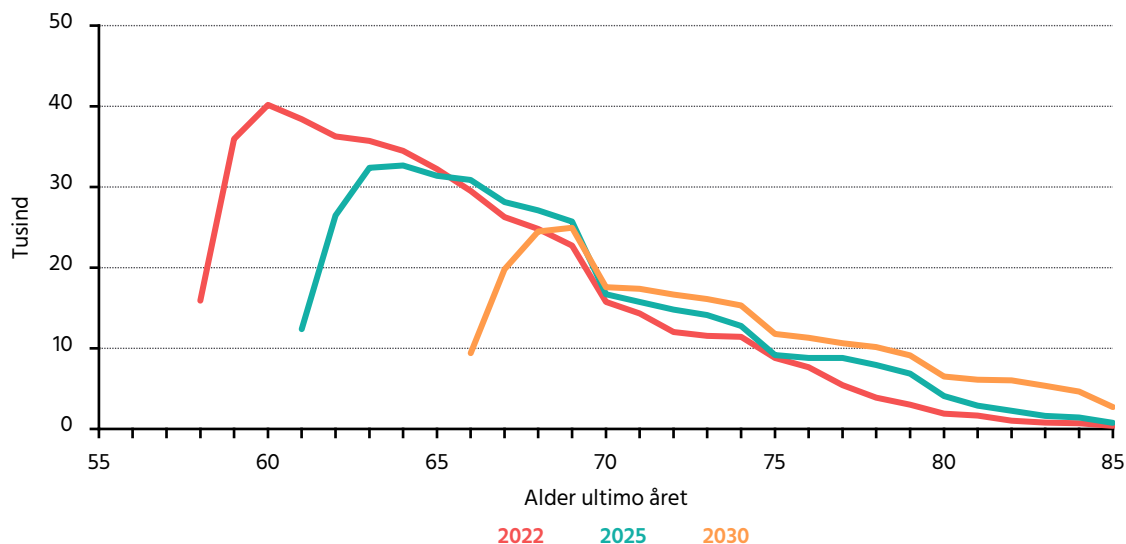
Anm.: Figuren viser, hvor stor en andel af medlemmerne i et givet alderstrin (opgjort ultimo året), som hævdede deres opsparing i LD inden for januar til og med april måned i det givne kalenderår.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase.

C. Aldersfordelt fremskrivning

Figur C.1

Medlemsbestand efter alder

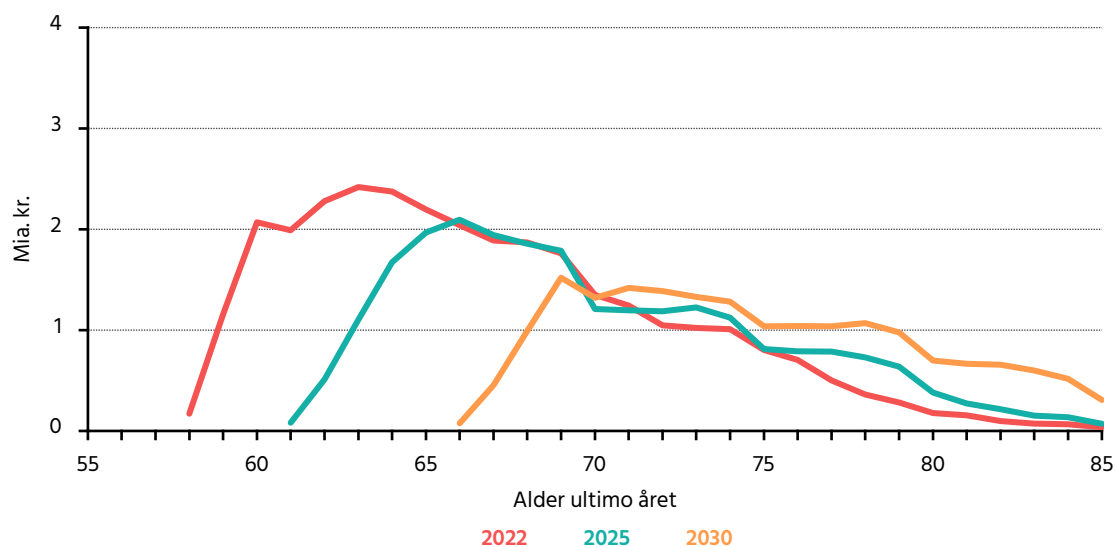

Anm.: Figuren illustrerer medlemsudviklingen i grundfremskrivningen. Fremskrivningens hovedresultater er beskrevet i kapitel 4, mens fremskrivningsmetoden er beskrevet i kapitel 5.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

Figur C.2

Formue efter alder

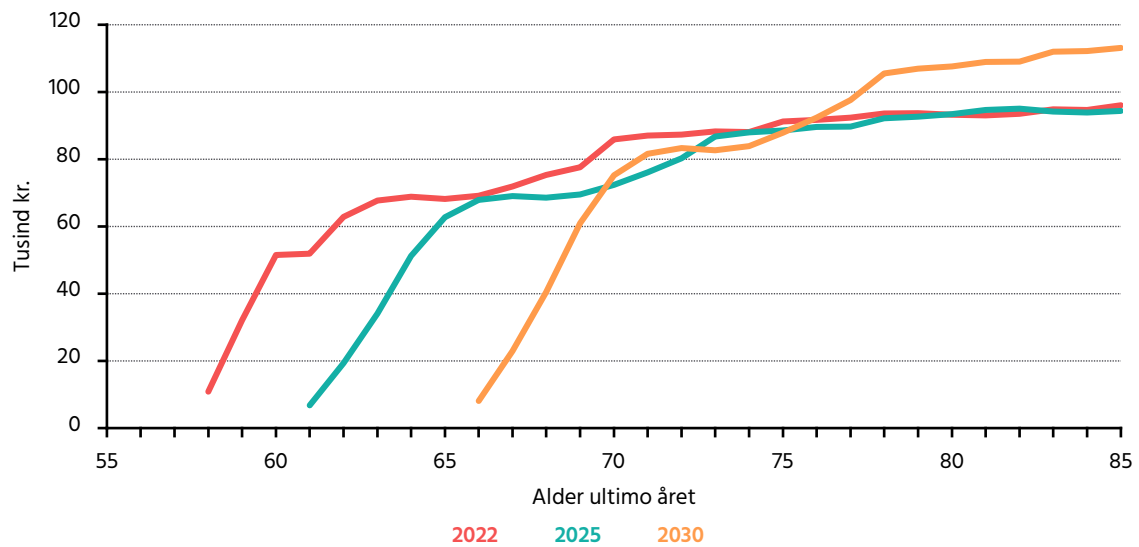

Anm.: Figuren illustrerer medlemsudviklingen i grundfremskrivningen med en nettoforrentning svarende til renten på en statsobligation plus 2 pct.point. Fremskrivningens hovedresultater er beskrevet i kapitel 4, mens fremskrivningsmetoden er beskrevet i kapitel 5.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.

Figur C.3

Gennemsnitlig saldo per medlem efter alder

Anm.: Figuren illustrerer medlemsudviklingen i grundfremskrivningen med en nettoforrentning svarende til renten på en statsobligation plus 2 pct.point. Fremskrivningens hovedresultater er beskrevet i kapitel 4, mens fremskrivningsmetoden er beskrevet i kapitel 5.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af LDs medlemsdatabase og registerdata fra Danmarks Statistik.